SkogsÄgaren

Skogsvårdsföreningen Österbotten rf:s medlemstidning 2/2025

Markberedning och skogsdikning

– Bra start åt plantorna

sida 16–17

Nya i SVF-personalen

sida 7

Uppdaterade gallringsmallar

sida 12–13

Från frö till planta

sida 24–25

INNEHÅLL

4-5
Virkesmarknaden

9
Sommarteater för våra medlemmar

19
Förvaltar skogen åt nästa generation

22–23
Skogsgläntans nätverksträff

26
En pensionerad fackmans tankar

32–33
Masurbjörkodling i Terjärv

FRÅGA OSS

Har du någon skogsrelaterad fråga du vill ha svar på? Frågan kan röra skogsbruk, skogsvård, skogsvägar, fastighetsöverlåtelse eller något annat inom ramen för vår verksamhet.

Skicka in din fråga till oss som ett meddelande via våra sociala medier eller per e-post: info@svf.fi. Du kan också ställa din fråga genom att fylla i talongen ”Delta och vinn” på sidan 9 och posta den till oss. Ett urval av frågorna besvaras och publiceras i kommande nummer av tidningen.

Skogsvårdsföreningen är skogsägarnas egna förening i Österbotten. Hos oss behandlas alla skogsägare jämlikt. Du som medlem kan alltid be om råd i anknytning till din skog, det må sedan gälla virkeshandel, skogsvård, skogsbeskattning, fastighetsförmedling eller naturskydd. Vi arbetar nära dig och sysselsätter lokalt, våra skogsvårdsinstruktörer, skogsarbetare och lokala entreprenörer känner väl till ditt område.

SKOGARNA I ÖSTERBOTTEN

• Skogsbruksmark	498 000 ha
• Tvinmark	18 000 ha
• Impediment el. mots.	32 000 ha
• Vägar och infra	4 000 ha
Virkesbestånd	
Totalvolym	74 milj. m³
I medeltal på skogsmark	146 m³/ha
Medeltillväxt per hektar	6,8 m³/ha/år
Medeltillväxt	3,41 milj.m³/år
Största möjliga avverkningsuttag	2,63 milj.m³/år

www.svf.fi/sv/osterbotten

Skogsagarnaosterbotten

Skogsägarna
Svf Österbotten

MEDLEMSTIDNING 2/2025

UTGIVARE:
Skogsvårdsföreningen Österbotten rf

REDAKTIONSRÅD:
Dan Kullman, Jan Slotte, Charlotta Frantz, Emma Buss, Jami Pirttimäki och Lisbeth Bäck

OMBRYTNING:
Maria Lillås/Kustmedia
TRYCKERI:
KTMP GROUP 2025
UPPLAGA: 8970 ex.

PÄRMFOTO:
Anna Sand/Kustmedia
PARADEN:
Alf Hermans

DISTRIBUTION:
Till medlemmarna i Skogsvårdsföreningen Österbotten

PEFC
PEFC/02-31-201

YMPÄRISTÖMERKKI MILJÖMÄRKT
Painotuote 4041 0955

Intressebevakning behövs på alla nivåer

Kenneth Påhls | styrelsens ordförande

BÄSTA SKOGSÄGARE. Skogsbruket engagerar. Det är inte bara skogsägarna som engagerar sig vad som händer i våra skogar. Skogen berörs, förutom av markägarens verksamhet, i dag av många intressegrupper och av samhällsplaneringen. Och ja – skogen är allas i Finland, vilket är en rikedom. Vi har allemansrätt som ger alla tillträde till vår natur och den glädje som man finner där. Men till största delen ägs den av någon privat skogsägare vars rättigheter är okränkbara. Jag tänker inte måla upp den bilden desto mera, men vissa grupperingar anser sig ha rätt att bestämma över hur vi som skogsägare sköter vår egendom. En egendom som ofta varit i släktens ägo i generationer, som brukats långsiktigt och som överlämnas till nästa generation för att ge ekonomisk trygghet, inkomster och många fall som värme till hus och hem.

För att det privata skogsägandet skall kunna fortgå behövs engagerade skogsägare som är villiga att disponera tid och energi på att bevaka det privata ägandets intressen. Intressebevakningen behövs på alla nivåer. I lokalsamhället inom kommunala nämnder. Regionalt inom skogsvårdsföreningen och nationellt inom privatskogsbrukets organisationer. Det finns många platser att fylla om man ser till helheten. Erfarenhet är viktig, men det finns också behov av att få med framtidens intressebevakare och förtroendevalda inom våra organisationer

Valet av ett nytt fullmäktige till skogsvårdsföreningen skedde före årsskiftet och till glädje kan jag konstatera att nästan en tredjedel av det nya fullmäktige består av nya människor. Sakta men säkert ökar också kvinnornas skara i en värld som tidigare varit, och kanske ännu är, så mansdominerad. SLC startade en utbildning för ungdomar som är intresserade av skogsbranschen ifjol. Tillströmningen av hugade studerande var så stort att kvoten av studerande måste höjas radikalt, så att alla skulle rymmas med. Jag hoppas att dessa studerande får en bra inblick i vad branschen och intressebevakning betyder och att vi bland dem hittar engagerade förtroendevalda så småningom.

Ett engagemang inom den skogliga intressebevakningen kräver inte specialiserad skoglig kompetens. Man lär sig på vägen. Att stiga upp och säga sin åsikt är inte så svårt i ett sammanhang där alla har samma intresse. Men viljan att påverka är viktig. Skogen är en framtidsbransch med många möjligheter bara vi tar vara på dem och håller hårt i den privata äganderätten.

Skogsägaren kan sova gott om natten

TEXT Kalle Karttunen, Forskningschef MTK ry **ÖVERSÄTTNING** Mats Holmgård

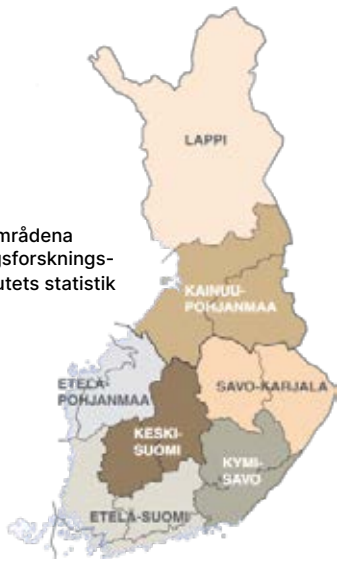
Den globala geopolitiska situationen har förändrats snabbt sedan Trump valdes till president. Kan verkligen en enda person bestämma vem man får göra affärer med och på vilka villkor? Finland är beroende av export, och skogsindustrins produkter spelar fortfarande en stor roll i detta. En skogsägare kan börja fundera på om det kommer att finnas efterfrågan på hans virke i framtiden. För tillfället kan skogsägaren dock sova lugnt om natten.

Den finländska skogsindustrin har en stark position på de globala produktmarknaderna, och privatskogsbruket i Finland har återigen fått en allt starkare ställning på den inhemska råvarumarknaden. En enskild skogsfigurs kvartal på virkesmarknaden är 25 år. När det blir dags att sälja virke är det viktigt att konkurrensutsätta köparna och att utnyttja skogsvårdsföreningens experttjänster inom virkeshandel.

Under början av året har virkeshandeln varit relativt livlig med tanke på tidpunkten och lagersituationen. Till följd av den milda vintern, har bristen på stämplingar som kan avverkas även sommartid, ökat virkeshandeln. Vintern tar slut innan den ens hann börja ordentligt, vilket har tvingat skogsbolagen att agera. Bolagen har intensifierat sin marknadsföring för att locka skogsägare att sälja virke. Samtidigt har transporten av virke till olika lager ökat, detta syns längs vägarna i allt större virkeshopar på terminaler. På många håll har skogsmaskinsentreprenö-

VIRKESPRISER

Medelpriserna per avverkningssätt, 02/2025. I statistiken ingår den virkesmängd som skogsindustrin och de större privata sågarna köpt från privatskogarna. Källa: Luke

Prisområdena i skogsforskningsinstitutets statistik

I-GALLRING, rotpriser (02/2025), €/m³

	TIMMER			MASSAVED		
Område	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk
Södra Österbotten	-	-	-	26,65	27,27	26,08
Mellersta Finland	-	-	-	25,42	25,59	25,50
Hela landet	-	-	-	27,87	29,37	27,87

GALLRING, rotpriser (02/2025), €/m³

	TIMMER			MASSAVED		
Område	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk
Södra Österbotten	74,07	73,46	57,97	31,12	31,52	31,43
Mellersta Finland	74,57	74,07	56,11	32,04	32,29	32,61
Hela landet	74,33	75,50	50,67	30,91	32,26	30,06

FÖRNYELSE, rotpriser (02/2025), €/m³

	TIMMER			MASSAVED			SMÅSTOCK	
Område	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran
Södra Österbotten	83,13	83,92	65,32	33,38	34,91	34,35	41,49	41,36
Mellersta Finland	82,99	83,58	62,65	33,62	35,32	34,50	42,49	43,75
Hela landet	81,70	83,17	49,64	33,83	36,32	33,18	39,72	38,93

LEVERANSPRISER (02/2025), €/m³

	TIMMER			MASSAVED			SMÅSTOCK	
Område	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran	Björk	Tall	Gran
Södra Österbotten	77,07	78,35	-	52,52	52,12	52,47	-	52,73
Mellersta Finland	81,81	81,65	69,55	53,28	51,91	53,49	-	67,91
Hela landet	80,86	81,59	73,60	52,86	52,81	53,00	57,42	60,35

(-) innebär att ingen statistik finns tillgänglig på grund av en för liten såld mängd

Ta kontakt med SVF Österbotten så hjälper vi till med dina virkesaffärer

rer redan meddelat att de tvingas stoppa sina maskiner för att undvika drivningsskador. Allt detta beror på att det inte funnits tillräckligt med stämplingar som lämpar sig för avverkning i de rådande väderförhållandena och att avverkningsförhållandena har försämrats snabbare än väntat. De ökade virkesinköpen i slutet av året har inte räckt till för att säkerställa tillgången till rätt slags stämplingar. Det skulle behövas mer stämplingar för avverkning under tjällossningsperioden de kommande månaderna, och därtill objekt för sommaravverkning. För att täcka en månads produktion krävs över 5 miljoner kubikmeter virke.

Det är lätt att förstå varför skogsindustrin har ökat sin aktivitet. Handeln är förmodligen på en låg nivå i förhållande till behovet av lager, och det finns en oro för prisutvecklingen. Skogsbolagen försöker säkra sitt virkesbehov genom att locka skogsägare att sälja, till exempel genom att erbjuda en prisgaranti. En sådan prisgaranti innebär att köparen lovar att kompensera för en eventuell prisökning senare under året, om virkesaffären ingås redan under början av året. En alert skogsägare kan dock kontrollera hur väl dessa löften infriats tidigare år. Förra året steg virkespriserna i genomsnitt med 7 euro per kubikmeter mot slutet av året. Om en skogsägare hade accepterat en prisgaranti på 2 euro per kubikmeter, skulle denne alltså ha gått miste om 5 euro per kubikmeter. I en genomsnittlig virkesaffär innebär det en förlust på långt över ett par tusen euro. Året innan rapporterades i medierna om frustrerade skogsägare som inte hade fått knappt någon kompensation alls för prisökningar, trots tidigare löften.

Den finländska skogsindustrins marknadsposition är globalt sett stark. Om man betraktar de viktigaste exportmarknaderna är Europa avgörande, eftersom kontinenten står för nästan 60 % av värdet på skogsindustrins export. USA:s andel som enskilt land är relativt stor – år 2024 var USA den tredje största med cirka 9 % av exportvärdet. Den största exportmarknaden var Tyskland, följt av Kina. Sammanlagt utgör exempelvis Asiens andel av skogsindustrins exportvärde redan över en femtedel. Man kan alltså konstatera att USA:s betydelse för den finländska skogsindustrins export inte är oersättlig. Samtidigt är det viktigt att upprätthålla goda relationer med alla exportländer. USA:s höjda tullar kan i stället få starkare indirekta effekter på skogsindustrin genom att globala handelsflöden förändras. Risken för ett handelskrig är verklig, men det finns ingen anledning att dra förhastade slutsatser. Finlands skogsindustri har en stark position på den globala marknaden och har flera exportdestinationer. Samtidigt måste branschen fortsätta att utvecklas för att bibehålla sin konkurrenskraft och utveckla nya produkter.

Skogsindustrins produktionsvolymer har överlag utvecklats positivt under de senaste 60 åren. En av de största förändringarna är att kartongproduktionen år 2022 gick förbi pappersproduktionen. Minskningen av pappersproduktionen har utöver ökningen av kartong produktionen kompenserats av en ökning av massaproduktionen. Inom sågverksindustrin är produktionsvolymerna mer cykliska. Det kan även vara värt att notera att skogsindustrin inte har lanserat några helt nya huvudproduktionslinjer på flera årtionden. Samtidigt har mer avancerade produkter utvecklats inom befintliga produktionslinjer, såsom specialpapper och träkomponenter. Dessutom har träbaserade textilfiber gjort framsteg under de senaste åren. När kommer dessa att synas som egna produktkategorier?

VIRKESHANDELSKOMMENTARER

God efterfråga och bra pris

Vintern fick ett snabbt slut i Österbotten i år men man kan ändå vara nöjda med att ha fått största delen av de planerade avverkningarna och gallringarna utförda. Vi kollar läget med skogsvårdsinstruktör och teamledare Johan Svedström.

TEXT OCH FOTO Anna Sand/Kustmedia

I Malaxområdet har tre stora skogsdikningsprojekt varit i fokus detta år, och i samband med dikningarna har många markägare också valt att gallra sina skiften. – Det är helt enkelt en vettig lösning, säger skogsvårdsinstruktör Johan Svedström.

Förra året uppgick förskottsinnehållningen på virkesaffärer till 455 miljoner euro i Finland. Virkesmarknaden utgör därmed en betydande del av det finländska samhällets ekonomiska grund och skogsägarna bidrar direkt till finansieringen av välfärdstjänster tillsammans med skogsindustrin.

Virkeshandeln har under början av året förlöpt i normal ordning och trots att skogsindustrins virkeslager var höga i slutet av förra året har inköpen fortsatt på en normal nivå. Prisbilden tror Svedström kommer att vara fortsatt stark under hela 2025.

– Det verkar finnas fortsatt god efterfrågan. Någon tendens till ytterligare prishöjningar ser vi däremot inte – det handlar mer om att nuvarande prisnivå bibehålls – både då det gäller stock och massaved, förtydligar han.

För att också nämna energiveden i en mening konstaterar han att variationerna där varit betydligt större de senaste åren, samtidigt som det finns indikatorer på en minskad efterfrågan – något som i sin tur kan komma att påverka priset framöver.

– Summa summarum kan man säga att 2025 fortsättningsvis blir ett bra år för både avverkningar och gallringar.

De som valde att vänta till februari med att bjuda ut sitt virke fick dock i de flesta fall kalla handen.

– Det är i regel bäst att ta offerter på hösten eller redan under sommaren då det gäller vinteravverkningar.

Nu har det varit en extra besvärlig vinter som kom sent och tog slut snabbt, vilket kan komma att påverka läget framöver. De svaga vinterförhållandena har tvingat fram ökade inköp av sommaravverkningsbara objekt.

– Om det blir brist på sommarskiften kan det synas på ett positivt sätt i prisbilden, tror Johan.

En bra, normal vinter beskriver han som den bästa tiden i branschen om man bara har det bra ”tillställt” och planerat.

– Då sköter sig avverkningsprojekten sig själva tack vare bra entreprenörer som utför själva jobbet. Nu måste vi på grund av föret ut nästan till varje skifte för att utvärdera om det är möjligt att genom föra eller inte. Sådana här vintrar rullar det helt enkelt inte av sig själv.

– Hela december gick åt till ett fokusera på menföresskiften, men trots det och den korta vinter vi haft har vi hunnit med det mesta som var planerat, avslutar han.

Elin hjälper väglagen

Elin Sundqvist vikarierar Mats Holmgård vid SVF Österbotten. Det betyder att hon ansvarar för administrativa väglagstjänster, är EgenSkog-support och har det administrativa ansvaret för projektet Österbottens samfällda skog.

– Jag är nyutexaminerad lantmäteriingenjör. Hemma från Nykarleby men bor i Vasa. Jag har mitt arbetsbord vid Vasakontoret och jag trivs riktigt bra.

Administrativa väglagstjänster innefattar att Elin bistår väglagen hjälp med administrativa uppgifter. Hon kan exempelvis skicka ut kallelser, förbereda budgeter, uppbördslängder och sköta fakturering. Servicen är en del av skogsvårdsföreningens tjänsteutbud till sina medlemmar och skogsägare.

Vid sidan av arbetet tycker hon om att springa och sticka.

– Jag springer helst långt och långsamt. Deltar ibland i traillopp. När jag sitter still stickar jag gärna: tröjor, sockor och så vidare. Det var min mammas kreativitet i stickning som inspirerade mig till att lära mig sticka.

Att bli lantmäteriingenjör var inte helt givet. Efter gymnasiet och ett mellanår började hon studera juridik.

– Efter ett tag bytte jag inriktning till lantmäteristudier och nu vet jag att jag valde rätt.

– I framtiden vill jag också äga egen skog.

NYA I PERSONALEN

TEXT OCH FOTO: Lisbeth Bäck/Kustmedia

Jonas jobbar med väg- och dikesprojekt

Inom SVF Österbotten är det nu Jonas Törnqvist som är ansvarig för väg- och dikesprojekt, från Korsholm i norr till Sideby i söder. Han efterträder Jami Pirttimäki.

Jonas är hemma från Vörå, bosatt i Vasa och äger skog i Petalax. Han är från tidigare byggnadsingenjör och var anställd vid en byggnadsbyrå i Vasa över tio år före han inledde studier till skogsbruksingenjör.

– Jag studerar vid flerformsutbildningen inom Novia, vilket ger mig möjlighet att arbeta vid sidan om. Studierna omfattar både när- och distansstudier. Enligt planerna blir jag klar våren 2027.

Han har alltid varit intresserad av djur, natur, jakt och fiske.

– Därför väljer jag den här branschen. Mycket att lära, tycker han efter ett par veckors jobb. Jag håller på att lära mig de program som används och har redan varit ut till pågående väg- och dikesprojekt i Malax och i Petalax. Jag kommer att jobba utgående från områdeskontoret i Malax.

Fritiden tillägnas friluftsliv.

– Jag var nyligen ut och pilkade med min flickvän och i jakten har jag sällskap av hunden Netta. Jag tycker också om skogsarbete. Fast för närvarande gäller en del skolarbete vid sidan av jobbet.

Martin – ny inom team södra

Martin Kuuttinen från Närpes är ny skogsvårdsinstruktör inom södra teamet från och med 2 april 2025. Han efterträder Philip Wissander, som bytt område. Kuuttinens ansvarsområde blir Böle, Finby, Kaskö, Bäckby, Knåpnäs. och Yttermark östra. Han kommer att jobba utgående från områdeskontoret i Närpes.

– Jag är skogsmaskinsförare och arbetat som anställd fyra och ett halvt år. När möjligheten till att utbilda mig till skogsbruksingenjör genom flerformsutbildningen vid Novia gavs började jag på den. Hade tänkt på utbildningen före det men studier i Ekenäs kändes långt bort. Enligt planerna blir jag färdig 2027.

– Jag ser fram emot jobbet och är från tidigare bekant med både skogsägare och skogen inom mitt kommande arbetsområde.

– Vid sidan av arbetet handlar det också om jord och skog: jordbruk och jakt.

Bastun till Basel

För cirka tio år sedan var humorgruppen KAJ SVF Österbottens första ambassadörer. Vi är stolta över att ha fått vara en del av deras resa och önskar dem ett stort lycka till! Heja KAJ!

MEDLEMSINFO

Öppet hus i Vasa

Välkommen till Vasakontorets nya utrymmen!

Kom och bekanta dig med våra nya utrymmen, träffa vår personal och passa på att diskutera med oss över en kopp kaffe eller te.

Fredagen den 11 april 2025
Kl. 13.00–15.00
Korsholmsvägen 1 F1, 65300 Vasa (Stenkilen)

Under eftermiddagen uppmärksammar vi vår tidigare fältchef, Anders Hjortman, och tackar honom för en lång och trogen insats i föreningen.

KOM IHÅG
MEDLEMSAVGIFTEN

Vi vill påminna dig som ännu inte betalat årets medlemsavgift att göra det. Medlemskapet ger dig tillgång till flera olika medlemsförmåner och tryggar det viktiga arbetet vi gör för skogsägarna i regionen.

HAR DU FRÅGOR?
Kontakta oss på
tel. 010 581 8410
eller på mejl
members@svf.fi.

Följ oss på våra kanaler:

DELTA OCH VINN

Vinnare i SkogsÄgaren 4-2024 blev Jan-Anders With i Purmo

Ni som har artikelönskemål och/eller funderingar angående tidningens innehåll, tveka inte att ta kontakt med oss genom att fylla i kupongen intill.

Bland alla som lämnat
- synpunkter
- tips
- frågor

lottar vi ut ett överraskningspris.

Vad var mest intressant att läsa i detta nummer?

_____

_____

Tips till nästa nummer av Skogsägaren?

_____

_____

Fråga oss?

_____

_____

Jag vill bli kontaktad av SVF ☐

Namn _____

Adress _____

Tel _____

Portot är betalt

SkogsÄgaren
Skogsvårdsföreningen
Österbotten rf
Avtalskod 5018366
Info 65100
00003 Svarsförsändelse

Sommarteater för våra medlemmar

I sommar vill vi bjuda våra medlemmar på något extra. Vi prövar ett nytt koncept och har köpt två egna sommarteaterföreställningar – bara för dig som är medlem! Det här blir en trevlig möjlighet att träffas, njuta av en trevlig kväll och dela gemenskapen med andra skogsägare.

- Som medlem är du varmt välkommen att delta i en av föreställningarna. Det går alltså inte att anmäla sig till båda , men vi hoppas att du hittar den dag och plats som passar dig bäst. Max två platser per medlemskap.
- Anmälan öppnar vid månadsskiftet maj/juni och görs enkelt via ett elektroniskt formulär som kommer att publiceras på vår webbsida, i nyhetsbrevet och i sociala medier.
- Vid anmälan behöver du uppge ditt medlemsnummer – vi kontrollerar alla anmälningar för att säkerställa att platserna går till er medlemmar.
- Antal platser är begränsade och det är **först till kvarn** som gäller, så håll utkik och boka i tid!

Boka datum!

Föreställningarna ordnas:

- **1 juli 2025 i Närpes, klockan 19.00**
- **3 juli 2025 i Oravais, klockan 19.00**

Vi ser fram emot att samla skogsägare i sommar och hoppas att du vill delta.

Kent Häggblad.

1 juli 2025 kl. 19:00 i Närpes
MASKINISTERNA

I Maskinisterna, signerad den hyllade Erik Kiviniemi, tar vi dig med till början av 1900-talet, där bröderna Wickström i Vasa satte igång en motorrevolution. I en tid av hårt arbete, tekniska utmaningar och våghalsiga lösningar kämpade de för att ge fiskare och bönder i regionen en pålitlig motor.

I Maskinisterna ger vi liv åt de tidiga, turbulenta åren, för att visa vilka uppoffringar och vilket pris bröderna Wickström betalade för framgångarna – för framgångar blev det. En pjäs som går rakt in i hjärtat. Rickard Eklund står för nyskriven musik och Risto Karhula för scenografin.

3 juli 2025 kl. 19:00 i Oravais
SKINNPRINSEN

Om en by och dess människor, pälsfarmning och världsekonomi. Skinnprinsen är en färgstark, nästan vildsint berättelse, som utspelas i ett tidsspann från 1970-talet till början av 1990-talet. Om människor som upplevde världsekonomins svängningar in på bara skinnet och går från att vara "fattiga" till att bli nyrika, till att vara utblottade och skuldsatta upp över öronen. Om deras övermod, skrytfulla humor och enkla svar på svåra frågor. Men också om deras omsorg och hjälpsamhet under oro och umbäranden.

ÅRET SOM GICK

TEXT Jan Slotte

2024 ETT STABILT ÅR – ÅRET FORTSATTE DÄR 2023 SLUTADE. Förenklat kan man påstå att 2024 verksamhetsmässigt var en kopia av 2023 inom SVF Österbotten. Virkesförsäljningsvolymerna låg på samma höga nivå som året innan, trots rådande osäkerhet på marknaden för slutprodukter. Efterfrågan på skogsvårdsföreningens tjänster har utvecklats i positiv riktning och speciellt glädjande är att plantsskogsröjningsarealerna visat en positiv utveckling.

NYA TJÄNSTER UTVECKLAS. Under året har Skogsvårdsföreningen Österbotten stärkt sin verksamhet genom att mer effektivt erbjuda stöd och service till väglagen genom våra administrativa tjänster. Från och med årets början har skogsvårdsföreningen haft en person vars huvuduppgift varit att ansvara för administrativa tjänster för väglag. Föreningens mål har varit att bistå väglagen i det administrativa arbetet, så att väglagen har bättre förutsättningar att genomföra vägunderhållet. Genom att möjliggöra en fungerande administration skapar föreningen också förutsättningar för ett aktivt skogsbruk. Ett fungerande vägnätverk är en förutsättning för både virkesaffärer som skogsbruksåtgärder. Sammantaget bidrar föreningens administrativa väglagstjänster tjänster till en livskraftigare landsbygd.

ÖSTERBOTTENS SAMFÄLLDA SKOG. Under året har arbetet med att etablera Österbottens samfällda skog fortskridit. Projektet har varit under planering under en längre tid, men under 2024 kunde grunden för den samfällda skogen äntligen läggas. Arbetet med marknadsföringen kring den samfällda skogen gick i början av året ut på att värva skogsägare som var villiga att ansluta sin skog till den planerade samfällda skogen. Grundningsavtalet undertecknades ursprungligen av 15 personer, som representerade tolv olika markägarskap. Den 25.7.2024 kunde det undertecknade avtalet med behövliga bilagor skickas till lantmäteriverket för ansökan om förrättning för grundande av samfälld skog. Ursprungligen anslöts 167 ha till den samfällda skogen. Däribland fanns även en stor del av skogsvårdsföreningens egna skogsinnehav. Efter ansökan om förrättning har avtalet kompletterats, vilket innebär att den totala skogsarealen i dagsläget uppgår till 201 hektar. Skogsarealen på 201 hektar utgör grunden för Österbottens samfällda skog, och nya anslutningar välkomnas i Österbottens samfällda skog även framöver. Under det kommande kalenderåret ska värderingen av de anslutna skogarna färdigställas. Efter det kan lantmäteri-

Skogsvårdsföreningen Österbotten rf resultatöversikt, 1 000 €

		2024	2023	2022	2021	2020
Intäkter	Medlemsavgift	911	929	898	916	876
	Ordinarie verksamhet	27	17	22	24	12
	Affärsverksamhetens omsättning	4 951	5 108	4 504	4 307	4 466
	Investerings- och placeringsverksamhet	26	11	2	0	0
	Totalt	**5 915**	**6 065**	**5 427**	**5 246**	**5 534**
Utgifter	Ordinarie	948	918	913	966	843
	Affärsverksamheten	4 920	4 964	4 443	4 260	4 437
	Totalt	**5 868**	**5 882**	**5 356**	**5 226**	**5 280**
Resultat		**47**	**182**	**273**	**20**	**74**

Koncernresultat, 1 000 €

	2024	2023	2022	2021	2020
Omsättning	21 744	21 249	19 629	19 817	16 719
Rörelseresultat	976	1 790	802	127	158
Finansiella intäkter/-kostnader	63	3,5	-4	-8	-14
Skatter	-205	-330	-145	-20	-14
Räkenskapsperiodens resultat	834	1 463	652	99	130

Koncernen omfattar förutom moderföreningen också de helägda bolagen Österbottens trä Ab – Pohjalaisten Puu Oy och Ab Skogsfastigheter AFM.

verket gå vidare med grundningen av den samfällda skogen.

RESURSER. Under slutet av året inleddes en intern rekryteringsprocess för att ersätta fältchef Anders Hjortman som i slutet av året tog beslutet att gå ner i halvtid och fungera som lektor på den utlokaliserades skogsbruksingenjörsutbildningen i Vasa. Till hans efterträdare valdes Jami Pirttimäki. Eemeli Kokkonen sade upp sitt arbetsförhållande med skogsvårdsföreningen och han ersattes av Philip Wissander som bytte ansvarsområde. Vid årsskiftet fanns alltså två vakanser lediga i Syd-Österbotten. Rekryteringen, speciellt, i Syd-Österbotten har varit mycket utmanande. Mats Holmgård kommer under första halvan av 2025 att vikariera Anders Portin som skogsombudsman på SLC. Mats vikarieras i sin tur av lantmäteriingenjör Elin Sundqvist som under tiden Mats är borta ansvarar för administrativa tjänster för väglag, EgenSkog -support åt skogsägare samt Österbottens samfällda skog. Skogsvårdsföreningen strävar att i mån av möjlighet erbjuda praktikplatser åt studerande i skogsbranschen. Samarbetet med olika läroanstalter värderas högt.

NYTT FULLMÄKTIGE. Torsdagen den 5 december fastställde valbestyrelsen för Skogsvårdsföreningen Österbotten resultatet i fullmäktigevalet 2024. Under röstningsperioden som pågick mellan 6 och 27 november, röstade totalt 3 757 av föreningens 9 762 röstberättigade medlemmar. Detta utgör en röstningsprocent på 38,5 procent. Antalet röster minskade något jämfört med valet 2020, då röstningsprocenten uppgick till 43,3 procent. Valet förrättades som ett hybridval där de röstberättigade kunde rösta antingen per post eller elektroniskt. Poströsterna utgjorde den största andelen, med 2 775 inkomna röster, vilket motsvarar 28,4 procent av de röstberättigade. De elektroniska rösterna uppgick till 982, motsvarande 10 procent av de

Jan Slotte. Foto: Emma Buss.

röstberättigade. Totalt utgjorde poströsterna 73,9 procent av rösterna och de elektroniska 26,1 procent. Tre röster förkastades.

Fullmäktige sammanträdde till två möten under året. Vårmötet hölls 4.4.2024 i Runsor, Vasa. Som gästföreläsare fungerade skogsombudsman Anders Portin från SLC. Måndagen den 16 december samlades det nyvalda fullmäktige och höll sitt första möte för mandatperioden 2025–2028. Mötet ägde rum i Runsor och 38 av 39 ledamöter närvarade. Av de sju styrelseledamöterna var sex närvarande. Fullmäktige behandlade flera ärenden som kommer att styra föreningens arbete framöver. Detta innefattade bland annat att utse en ny fullmäktigeordförande och vice fullmäktigeordförande samt att fastställa verksamhetsplan, medlemsavgift och budget för kalenderåret 2025. Benny Tjäru valdes enhälligt till posten som fullmäktigeordförande. Tjäru har suttit i fullmäktige sedan 2009 och har därmed mångårig erfarenhet som förtroendevald i föreningen. Till vice fullmäktigeordförande valdes Leif Hammarberg. Mandatperioden för styrelsemedlemmarna Kenneth Påhls och Patrik Vägar löpte ut 2024, men bägge utsågs till styrelsemedlemmar för en ny mandatperiod. Kenneth Påhls återvaldes till styrelseordförande och Christel Holmlund-Norrén fortsätter som styrelsens vice ordförande för år 2025.

EKONOMI. Koncernen Skogsvårdsföreningen Österbotten rf (Skogsvårdsföreningen Österbotten rf, Österbottens trä Ab – Pohjalaisten Puu Oy och Ab Skogsfastigheter AFM) kan för år 2024 uppvisa ett mycket bra resultat, trots att resultatet gick ner jämfört med föregående år. De tre senaste åren har verksamheten och dess lönsamhet gynnats av följderna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Denna effekt förväntas avta de kommande åren. Koncernens omsättning uppgick till 21,7 miljoner euro och vinsten efter skatt till 834 399 euro.

ÅR 2025. Under de senaste tio åren har energivedshanteringen haft en betydande roll i skogsvårdsföreningens affärsverksamhet. Inom denna affärsverksamhet sker nu en stor förändring i och med att en allt större del av fjärrvärme produceras med el. Detta syns direkt i efterfrågan på energived som för koncernens del, volymmässigt förväntas sjunka till en tredjedel jämför med toppåren. Den goda efterfrågan på massaved har kompenserat bortfallet från energivedsvolymen. Sett till prisbildningen finns här en stor riska om, och ifall, energiveden inte mera sätter minimiprisnivån på klenvirke.

METKA medlen tog slut i november 2024 och en stor del av medlen som reserverats för 2025 används för att täcka underskottet från 2024. Förhoppningsvis fås tilläggsmedel i slutet av året, annars kommer situationen att bli ohållbar vilket direkt kommer att ha konsekvenser på plantskogsröjningsarealerna Skogsindustrin, och därmed skogsbranschen, är en konjunkturkänslig bransch. Hur Ukrainasituation världsekonomin utvecklas under året kan komma att inverka stort på skogsbranschen och därmed skogsvårdsföreningens verksamhet.

Uppdaterade gallringsmallar

– tar bättre hänsyn till skogsägarens mål

Gallring är en beståndsvårdande avverkning som görs för att säkerställa en välväxande skog med ett värdefullt trädbestånd av hög kvalitet. Gallringar spelar en central roll i skogsvården och ger samtidigt intäkter från virkesförsäljning, där intäkternas storlek beror på gallringsstyrkan och gallringsformen. Under en omloppstid utgör gallringsvirket ungefär 30–40 % av det totala virkesuttaget i ett bestånd.

TEXT Jami Pirttimäki

Genom gallring ger man de kvarblivna träden mera rum, den minskade konkurrensen mellan träden betyder att tillväxten koncentreras till de livskraftigaste träden av bästa kvalitet. Första gallringen är i första hand en skogsvårdsåtgärd, vars viktigaste mål är att höja virkeskvaliteten och säkra diameterutvecklingen hos de kvarstående träden.

Tidpunkten för första gallringen bestäms utifrån beståndets skogsvårdsmässiga tillstånd, och det är avgörande att den utförs i tid för att förhindra att trädkronorna blir för små till följd av konkurrens mellan träden. Genom en väl utförd plantskogsvård kan man skjuta fram tidpunkten för första gallringen, vilket leder till högre virkesintäkter då de bortgallrade stammarna har en större volym. Senare gallringar utförs i grövre gallringsbestånd, i senare gallringar finns mera möjligheter att beakta skogsägarens skogsvårdsmässiga och ekonomiska mål. Rätt tidpunkt för senare gallringar bestäms utgående från gallringsmallar som baserar sig på grundyta och övre höjd.

Gallringsmallarna berättar för oss när ett bestånd behöver gallras samt hur tätt bestånd vi skall ha efter gallringen. Med gallringsmallarnas hjälp kan vi säkerställa god lönsamhet samt en hög virkesproduktion i bestånd med olika utvecklingslägen. Det finns olika gallringsmallar för olika trädslag och ståndorter. Vid första gallring använder man vanligtvis gallringsmallar som baserar sig på beståndets övre höjd och stamantal. I senare gallringar används gallringsmallar där beståndets övre höjd och grundytan används som referensvärde. Gallringsmallar kan användas i bestånd vars tidigare skötsel varit nöjaktig eller bra, i övertäta bestånd krävs försiktigare åtgärder eftersom de uppskjutna kronorna är allt känsligare för påfrestning. Ifall man vid avverkningen gallrar kraftigare än vad gallringsmallen rekommenderar, leder det till tillväxtförlust och ökad risk för stormskador. Då kompenserar inte längre den ökade diameterutvecklingen för avverkade kubik. Lämnar man däremot beståndet tätare än vad mallen rekommenderar blir gallringens lönsamhet svag, samtidigt ökar risken för drivningsskador.

Gallringsmallarna ingår i Tapios

Tidpunkten för första gallringen och stamantal efter första gallringen, i skötta klenare gallringsskogar i södra och mellersta Finland.

Huvudträdslag	Ståndort	Övre höjd	Stamantal (st/ha)	
			Skogsvårdsrekommendation	Medeltal i SVF gallringar
Tall	Frisk eller torr mo, blåbärs- eller lingontorvmo	13 - 15	1200 - 1000	1075
	Karg mo, ristorvmo	12 - 14	1100 - 900	
Gran	Lundartad eller frisk mo, ört- eller blåbärstorvmo	13 - 15 15 - 16	1200 - 1000 1000 - 900	1002
	Endast en gallring under omloppstiden, utgångstäthet 1200 - 1500 st/ha	16 - 17	800 - 700	771
Vårtbjörk	Lundartad eller frisk mo	13 - 15	800 - 700	-
Glasbjörk	Ört- eller blåbärstorvmo, kväverika lingontorvmoar	13 - 15	1300 - 1000	-

Gallringsmallarna för första gallring i södra och mellersta Finland, samt medeltalet stammar kvarlämnade efter gallringar utförda av skogsvårdsföreningen 2023 – 2024.

1,5 % RÄNTA, FÖRSIKTIG GALLRING

- **Ekonomin är inte den primära beslutsfaktorn.**
- **Leder till tätare bestånd som producerar mera virke.**
- **Diameterutvecklingen blir långsammare men risken för skogsskador är lägre.**

3% RÄNTA, STANDARD MODELL

- **Utgångsläge ifall inget räntekrav ställs.**
- **Låggallring med 3 % ränta balanserar ekonomin, risken för skogsskador och kolbindningen på ett harmoniskt sätt.**

5% RÄNTA, HÅRD GALRING

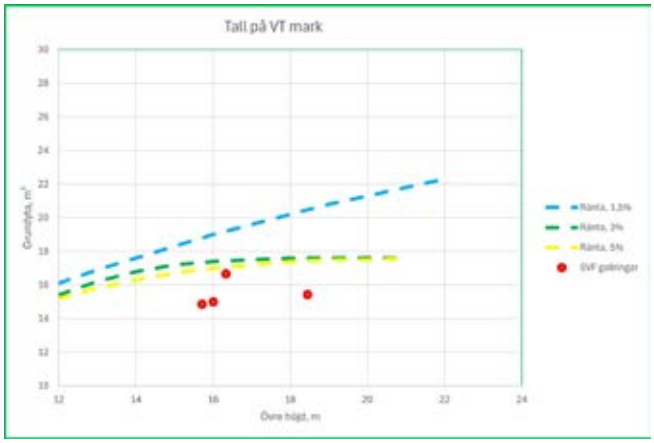
- **Skogsägaren vill få pengar ur skogen snabbt.**
- **Skogen är framför allt ett investeringsobjekt.**
- **Leder till hårda gallringar och glesare bestånd.**

Råd i god skogsvård och baserar sig på forskning samt gallringsförsök. *Råd i god skogsvård* upprätthålls på beställning av jord- och skogsbruksministeriet och fungerar som informativt styrmedel för skogsägare och aktörer inom skogsbranschen. Råd i god skogsvård finns tillgängligt för alla, numera publiceras den färskaste informationen kontinuerligt på hemsidan metsanhoidonsuositukset.fi/sv.

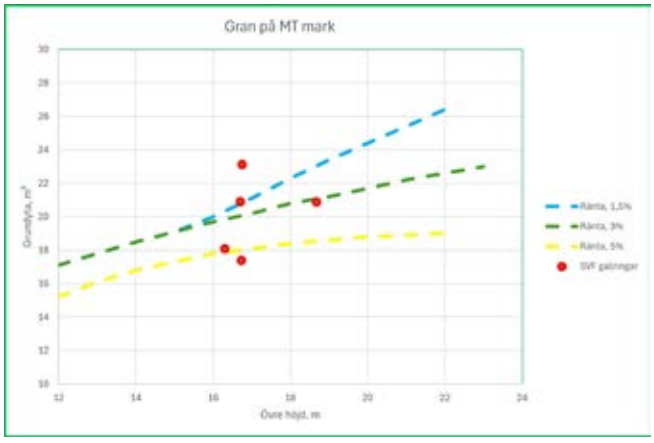
Under hösten 2024 publicerades uppdaterade gallringsmallar, senaste gallringsmallar var nästan 20 år gamla. Med de färska gallringsmallarna vill man bättre beakta skogsägarens målsättning, det förändrade klimatet, skogen som kolsänka och skogens resiliens. De uppdaterade gallringsmallarna ger skogsägaren möjlighet att välja mellan 1,5, 3 och 5 % ränta på gallringen. Ju högre räntekrav markägaren ställer, desto glesare blir beståndet efter gallringen, mallarna berättar också vilka risker en hård gallring kan medföra. Mallen som baserar sig på ett 3 % räntekrav fungerar som en standardmodell, och används ifall markägaren inte angett önskad ränta. Förutom räntekrav kan skogsägaren ange andra parametrar vid val av gallringsmall, exempelvis förlängd omloppstid, gynnande av blandskog och hög- eller låggallring.

Gallringsmallarna från 2024 beaktar skogens ökade tillväxt, vid utformningen av mallarna har man använt Naturresursinstitutets färskaste tillväxtmodeller. Förutom färska tillväxtmodeller beaktar också gallringsmallarna certifieringens krav på sparträd, i praktiken betyder detta att bestånden skall lämnas tätare än tidigare. Då vi jämför de nya och gamla gallringsmallarna kan vi konstatera att största skillnaden i gallringsstyrka och beståndets täthet före andra gallring finns i norra Finlands tallbestånd. Jämför man alla mallar för södra Finland (Österbotten) kan man konstatera att bestånden får stå 1 – 2 % tätare än tidigare, före gallring rekommenderas. Enligt de uppdaterade gallringsmallarna får bestånden också lämnas i medeltal 8 – 9 % tätare efter gallring. Jämför vi gallringsmallarna för olika ståndorter, är skillnaden störst mellan nya och gamla mallarna på kargare ståndorter. Skillnaden i gallringsstyrka blir tydligare då vi jämför mallarna för första gallring, enligt de nya rekommendationerna skall man efter första gallringen lämna 100 stammar mera per hek-

Fortsätter på nästa sida >

Rekommenderad grundyta efter gallring (2024), enligt olika räntekrav. Grundytan får vara två kvadrat över eller under rekommendationen. Gallringarna utförda enligt gamla mallar uppfyller kravet.

Ett plock av gallringarna på bördigare ståndort. Skillnaderna i gallringsstyrka beroende på räntekrav blir större dessto senare gallringen utförs.

Forts från föregående sida.

tar, än tidigare. Rätt tidpunkt för första gallringen bestäms i terräng, utgående från den levande kronans andel (tall: 40 %, björk: 50 % och gran: 60 %).

SFV följer kontinuerligt med gallringar som utförts av oss, genom drivningsgranskningar. I granskningarna kontrolleras eventuella drivningsskador samt att gallringarna utförts enligt råd i god skogsvård. Drivningsgranskningarna utförs i regel av SFV:s praktikanter. Då vi jämför resultaten från drivningsgranskningar, utförda sommaren 2024 kan vi konstatera att en stor del av bestånden gallrade av SVF Österbotten gallrats enligt de uppdaterade rekommendationerna. Vid jämförelsen bör beaktas att alla bestånd är olika, gallrar man övertäta eller glesa bestånd, kan man inte stirra sig blind på mallarna.

Vid sommarens drivningsgranskningar konstaterades förutom gallringstätheten, att stam- och rotskadorna i utförda gallringar låg på 2,7 %, enligt skogsvårdsrekommendationerna får skadeprocenten inte överstiga fem. Praktikanterna har också mätt avstånden mellan körstråken och konstaterat att stråken i medeltal ligger på 21,7 meters avstånd från varandra och har en medelbredd på 4,26 meter.

Skogsvårdsrekommendationerna godkänner både tätare (min 19 meter) och bredare (max 4,6 – 5,1 meter) körstråk. Vid mätningen av körstråken konstaterades också ifall drivningen orsakat spår. Detta gjordes genom att mäta den andel av körstråket där spåren blivit mer än 10 cm djupa. Resultatet för spårbildningen blev 3 % medan skogsvårdsrekommendationernas gränsvärde är 5 och 10 procent. Man kan konstatera att gallringarna utförda 2023 – 2024 lyckats bra, det är till stort tack vare SVF:s yrkeskunniga entreprenörer.

Ny ordförande i SVF-fullmäktige

Benny Tjäru från Öja valdes enhälligt till ny fullmäktigeordförande för Skogsvårdsföreningen Österbotten vid konstituerande mötet i december 2024.

TEXT OCH FOTO Lisbeth Bäck/Kustmedia

Redan som 19-åring köpte Benny Tjäru sitt första egna skogsskifte. Och som fjortonde generation i rakt nedstigande led är han jord- och skogsbrukare. Tidigare drev han mjölkgård. Idag är det skogsbruk och växtodling som utgör verksamhet på gården.

– Jag har varit fullmäktigeledamot sedan 2009. När jag fick frågan om att leda fullmäktige under innevarande mandatperiod 2025 – 2028 tackade jag ja.

– Det är intressant att följa branschutvecklingen och jag är insatt i skogsvårdsföreningens verksamhet. Jag är tacksam för förtroendet och kommer att verka för föreningens och skogsägarnas bästa.

De förtroendevalda är samtidigt skogsvårdsföreningens ambassadörer på fältet och Benny välkomnar skogsägare att ta kontakt i frågor eller ärenden som gäller skogsvårdsföreningens verksamhet.

Benny Tjäru förvaltar ett innehav om knappa 300 hektar produktiv skogsmark. Han är självverksam, har en egen gallringsprocessor och har många timmar i skogen varje år.

– Det är skog i olika åldrar och varje år krävs åtgärder. Slutavverkningar gör jag inte men jag planterar och sköter gallringar. Ibland, när egen tid inte räckt till, har jag köpt tjänster bland annat från skogsvårdsföreningen.

– Jag var fem, sex år när jag var med och planterade skog första gången tillsammans med mina föräldrar och det har ett stort värde för mig att se skogens tillväxt.

Han värmer gården och maskinhallen med flis så för uppvärmning finns behov av cirka 30 hektar fast kubik per år.

– Och så behöver det ju alltid finnas en passlig hop med plankor och byggnadsvirke att ta till när det behövs, säger han.

Han tycker att förtroendeuppdraget inom skogsvårdsföreningen är intressant. Att följa med vad som händer inom branschen och att träffa andra skogsägare vid möten och studiebesök.

– Fullmäktige har möten i regel två gånger per år men som ordförande har jag närvarorätt vid styrelsens möten, säger han.

Som vice fullmäktigeordförande i Skogsvårdsföreningen Österbotten verkar Leif Hammarberg från Dagsmark under innevarande mandatperiod.

KOLUMN

Skogsägaren – en nyckelspelare eller åskådare?

Mats Holmgård
Skogsombudsman på SLC

FINLANDS SKOGAR HAR alltid varit en central del av vår ekonomi, vår kultur och vår identitet. Men vem bestämmer egentligen över skogen? För skogsägaren är denna fråga mer aktuell än någonsin. Med internationella överenskommelser, EU-lagstiftning och nationella strategier känns det lätt som att spelreglerna formas långt ifrån den enskilda markägaren. Vad har den som sist och slutligen äger och sköter om skogen att säga till om?

I Finland har vi en ägandestruktur där majoriteten av skogsmarken är i privat ägo. För skogsägare är skogsägandet en fråga om långsiktighet och ansvar. De flesta skogsägare har ett genuint intresse av att vårda sina skogar, säkerställa dess tillväxt och bedriva ett skogsbruk som inte är naturen till skada. Samtidigt verkar det som att den allmänna debatten endast pekar på problemen framom det goda arbete som görs i vårt skogsbruk.

Vem är det som äger skogen?

DE REGELVERK som påverkar skogsbruket och i slutändan skogsägaren har ofta sin början i internationella organ. Ofta kopplas initiativ till de två stora frågorna i vår tid, klimat och naturens mångfald. Det som man kommer överens om på internationellt plan resulterar sedan i lagstiftning i EU och Finland. Men om vi ska skapa en långsiktigt hållbar skogspolitik kan vi inte bortse från markägarnas perspektiv. Skogarna ska brukas ansvarsfullt, men skogsägare måste ges rätt förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Idag finns en oro bland skogsägare att äganderätten urholkas, att de ekonomiska förutsättningarna försämras och att politiska beslut fattas utan hänsyn till skogsägarnas behov.

I de förslag som kastas fram i media glömmer man ofta bort en viktig sak: vem är det som äger skogen? Både kolbindningen och naturvärden finns i mångt och mycket i privat ägda skogar. Det skulle vara ohållbart att driva igenom tvångsåtgärder som förbiser äganderätten. En central fråga är också den ekonomiska rättvisan. Om samhället vill att skogsägare ska avsätta mer mark för naturskydd, bör det också innebära att rimlig ersättning utgår.

DET FINNS SÄTT att främja både naturens mångfald och klimatfrågor som respekterar skogsägarens beslutanderätt. I klimatfrågor skall fokuset vara på att öka skogens tillväxt. För skogsägaren betyder en ökad tillväxt i skogen även en ökad ekonomisk tillväxt. Incitament som fokuserar på skogsskötsel och uppmanar till aktivt skogsbruk främjar i längden även klimatet. I mångfaldsfrågor kan man också gå den frivilliga vägen. Spetsprojektet på detta område är METSO-programmet som möjliggör frivilligt skogsskydd och dessutom ger kompensation åt skogsägaren. Det finns också system för att möjliggöra frivillig aktiv återställning av naturvärden.

Följdfrågan är hur mycket markägare skall producera naturvärden och kolbindning utan ersättning. Finns det möjlighet till en marknad där skogsägaren kunde få ersättning för att producera naturvärden? En sådan marknad kunde i bästa fall vara en av de positivaste följderna av den diskussion som i dagsläget förs både på nationellt och internationellt plan.

SKOGSÄGAREN ÄR nyckeln till skogsskötseln. Detta faktum kan inte betonas tillräckligt i intressebevakningen. Men samtidigt som man i intressebevakningen pratar för frivilliga åtgärder och skogsägarens beslutanderätt är det också viktigt att den rätten och möjligheten används. Ju aktivare skogsägare sköter om sina skogar och främjar naturens mångfald, desto större blir allmänhetens tro på att dessa verktyg fungerar. Vill du som skogsägare vara med i detta arbete är det bara att slå upp mittuppslaget på denna tidning och söka efter rätt kontaktperson. Experten i din skogsvårdsförening hjälper med vad som kan göras just i dina skogar.

ENTREPRENÖR

Från logistik till markberedning och skogsdikning

Mellan granarna i Öjnaskogen i Malax glimmar lamporna på Alf Hermans grävmaskin och ett nyputsat dike leder oss fram till 19-tonnaren försedd med dikningsskopa. Skogen är Alfs huvudsakliga arbetsplats sedan några år tillbaka och när han inte dikar markbereder han eller klipper sly – allt med samma maskin.

TEXT OCH FOTO
Anna Sand/Kustmedia

Dikning kan förbättra skogens tillväxt och bidra till ett mer välmående skogsbestånd om det görs på rätt sätt. Syftet är att förbättra vattnets avrinning och därmed skapa bättre förutsättningar för skogen på lång sikt. Viktigt är att vattenvården tas i beaktande och varje projekt föregås av noggrann utvärdering.

Fordon och företagande har alltid funnits i Alf Hermans liv. Som sexåring satt han bakom ratten i traktorn själv första gången och egen företagare har han varit hela livet.

– Jag började som 16-åring med pälsdjursfarm och drev i många år också jordbruk och växthusodling. Dessutom hade jag egna lastbilar och körde utrikestrafik i 16 års tid, berättar Alf, som är hemma från Petalax men är Kvevlaxbo sedan sju år tillbaka.

Egen natursandtäkt

Farmen och växthusen avslutades 2004, jordbruket 2017 och den sista lastbilen sålde han 2012.

– Efter det körde jag i ytterligare åtta år för en annan åkare, fram till 2020. Då kände jag att jag hade kört mitt och att jag ville vara hemma mer. Det blev trots allt cirka 150 000 kilometer varje år på de nordiska landsvägarna.

Året därpå startade Alf upp en egen natursandstäkt i Helenelund men när Putin gick in i Ukraina i februari 2022 kände han att han ville ha fler ben att stå på. Tanken att nyttja grävmaskinen också på andra ställen föddes. Alf intervjuade en släkting i södra Österbotten som sysslade med markberedning och tog därefter kontakt med skogsvårdsföreningen och Metsäliitto för att höra om de hade behov av fler entreprenörer.

– Det hade de, och det slutade med att jag skrev avtal med dem båda för skogsdikning och markberedning.

Markberedde 400 hektar

Sedan dess har Alf skaffat ytterligare en grävmaskin i samma storleksklass och har numera också en heltidsanställd för de här uppdragen. Distriktet sträcker sig från Jakobstad i norr till Närpes i söder och österut mot Ilmajoki.

– Ifjol markberedde vi omkring 400 hektar och det senaste året har vi också varit fullt sysselsatta med olika dikningsprojekt i Malaxområdet. Eftersom jag har egen grusbil anlägger jag även lagringsplatser för virke längs skogsbilvägarna och därtill har jag också klippaggregat till grävmaskinerna, som främst används för att rensa sly kring åar, bäckar och dylikt, förklarar Alf vidare.

Mångsidig utrustning

Tack vare sin mångsidiga utrustning, som även inkluderar lavett för förflyttning av maskinerna, kan

Alf Hermans, hemma från Petalax men numera Kvevlaxbo, har varit företagare hela livet. Sedan 2022 är han underentreprenör åt bland annat skogsvårdsföreningen och utför skogsdikning och markberedning på deras uppdrag.

han göra alla arbetsmoment i anslutning till arbetet själv. Högsäsongen pågår från våren till senhösten, beroende på hur vintern sett ut, och Alf bedömer att antalet skiften som markbereds har ökat.

– Det ger en bra start åt plantorna – de får flera års försprång, konstaterar han.

Tjänsten erbjuds åt markägarna av skogsvårdsföreningen men det är markägaren som avgör om han är beredd att betala för åtgärden.

Perfekt samarbete

Samarbetet med föreningen fungerar perfekt enligt Alf och han trivs.

– Att byta arbetsplats från lastbilshytten och riksåttan till grävmaskinshytten och skogen vara skönt. Jag har jobbat ensam hela livet och är van vid det. Företagandet har jag i blodet och friheten är det bästa med jobbet. Grävmaskin har jag hanterat hela livet så det var aldrig ett problem, tillägger han.

Alf är också själv skogsägare men tar sig sällan tid till att arbeta i egen skog. När han inte jobbar reser han gärna tillsammans med sambon.

– Det blir främst till värmen och vintertid, då det är lugnare på arbetsfronten. Jag hade sommarstuga tidigare också men den är numera såld. En stor del av livet har jag tagit hand om både eget och föräldrars hus, egen villa och deras villa. Nu har jag skalat ner på arbetslägret, avslutar han med ett leende.

Karleby, Linnusperä
» Ingers 18:21, 4,806 ha
Anbud senast **16.4.2025**
Tilläggsuppgifter ges av Åman 040 746 3528

Kronoby, Terjärv
» Granmo 17:8, 7,177 ha
» Stubbskog 1:14, 7,635 ha
» Stubbacka 3:8, 17,717 ha
Anbud senast **16.4.2025**
Tilläggsuppgifter ges av Stenborg 0400 947 995

Larsmo, Korsskären
» Lidskär 4:114, 8,046 ha
Anbud senast **14.5.2025**
Tilläggsuppgifter ges av Fagerholm 040 736 4547

Pedersöre, Katternö
» Rensholmen 7:150, 16,567 ha
» Saarikoski 7:165, 55,06ha
Anbud senast **16.4.2025**
Tilläggsuppgifter ges av Lundqvist 0500 161 695

Pedersöre, Överesse
» Gunnis 10:19, 4,158 ha
Anbud senast **16.4.2025**
Tilläggsuppgifter ges av Lundqvist 0500 161 695

Vörå, Mäkipää
» Starrmossa 12:2, ca 28,5 ha
Anbud senast **16.4.2025**
Tilläggsuppgifter ges av Södergård 0500 560 418

Korsholm, Voitby
» del av Friberg 5:36, ca 9,4 ha
» del av Friberg II 5:23, ca 2,7 ha
» del av Rosengård 5:47, ca 5,95 ha
» del av Skogsliden 5:25, ca 2,2 ha
» del av Stenlund II 5:24, ca 2 ha
Delarna bildar en helhet på ca 22,25 ha
Anbud senast **16.4.2025**
Tilläggsuppgifter ges av Linnsén 050 544 2703

Korsholm, Norra Vallgrund, Antaskobban
» del av Lundberg 9:1, ca 5 ha
Innehåller 3 byggrätter för fritidsbostad
Tilläggsuppgifter ges av Svenn 040 823 2364

Malax, Kalvskäret
Skogsmark med byggrätt för fritidsbostad
» del av Björkskiftet 6:148, ca 2,7 ha
Anbud senast **23.4.2025**
Tilläggsuppgifter ges av Holmfors 050 526 2152

Malax, Yttermalax
Skogs- och åkermark
» del av Åkerman 5:24, ca 17,8 ha
Anbud senast **23.4.2025**
Tilläggsuppgifter ges av Holmfors 050 526 2152

Korsnäs, Molpe
» del av Nordman 10:139, ca 3,55 ha
Anbud senast **16.4.2025**
Tilläggsuppgifter ges av Häggdahl 041 732 0994

Anbud inlämnas elektroniskt på adressen www.skogsfastigheter.fi eller per post. Anbud ska ges som fast eurobelopp. Säljarna förbehåller sig rätten att godkänna eller förkasta givna anbud.

Ab Skogsfastigheter AFM
skogsfastigheter@skogsfastigheter.fi
Korsholmsvägen 1 F1, 65300 VASA
0500 568 804, 040 823 2364

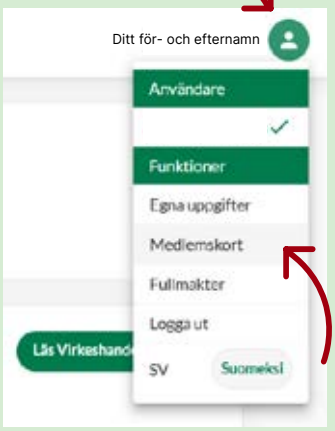
Så här hittar du ditt medlemskort i EgenSkog

Din skog i datorn och mobilen

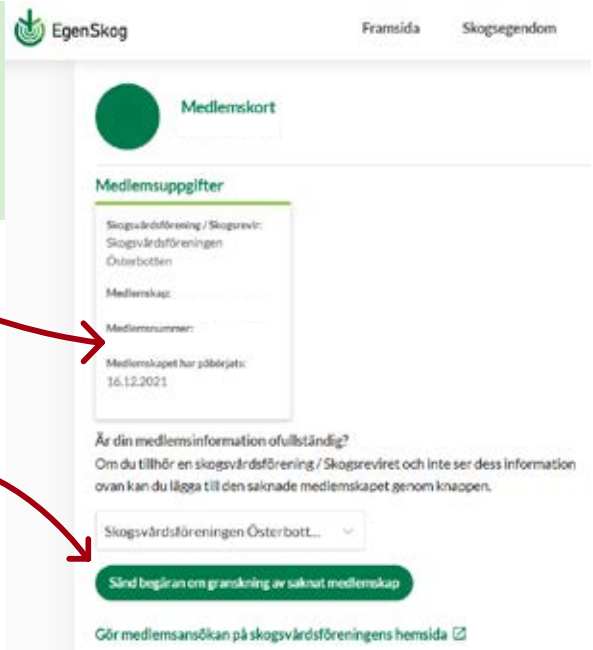

1. Gå in på egenskog.fi och logga in i tjänsten. Alternativt kan du ladda ner appen och logga in i den.
Är du ny användare? Klicka då på knappen *Ny användare* och följ instruktionerna. Mer information om hur du registrerar dig i EgenSkog hittas via länken svf.fi/sv/egenskog/instruktioner-for-egenskog

2. Klicka på profilsymbolen som finns uppe i högra hörnet bredvid ditt namn. Klicka därefter på *Medlemskort* i menyn.

3. Ditt digitala medlemskort.
I rutan hittar du uppgifter om vem som innehar medlemskapet, medlemsnumret (som är nio siffror) och när medlemskapet har påbörjats.

Hittar inte EgenSkog ditt medlemskap?
Välj då skogsvårdsförening och klicka på knappen *Sänd begäran om granskning av saknat medlemskap*, så kollar vi upp det.

KONTAKTA ELIN SUNDQVIST
TEL 044 901 3843
E-POST: ELIN.SUNDQVIST@SVF.FI

Besök egenskog.fi

SKOGSÄGARE

Anniina och Mikael Segerstam tycker om att åka till skogs och röja/gallra tillsammans. När tiden medger. Som företagare med grönsaksodling på 50 hektar friland, familj och stall inser de sin begränsning. Att äga och förvalta skog känns bra.
– Målet är att sköta skogen på bästa sätt åt nästa generation.

TEXT OCH FOTO
Lisbeth Bäck/Kustmedia

Skogsägare Anniina och Mikael Segerstam.

Förvaltar skogen åt nästa generation

Inom ramen för varumärket Segerstam odlar Anniina och Mikael tillsammans med sina anställda grönsaker: vitkål, rödkål, blomkål, broccoli, palsternacka, kinakål och rabarber, räknar de upp.

– Nytt för i år blir ett försök med att odla purjolök på två hektar.

Det handlar om stora leveransmängder och kunderna är grossister och industrin.

Stor kunskapskälla

Mikael är tredje generationens grönsaksodlare inom familjeföretaget och han övertog verksamheten 2018. Hemmanet har skogsmark och Mikael minns ännu doften från sågen när han var barn och stockar som skulle sågas till byggnadsvirke och staplas upp prydliga högar. Hans föräldrars första produktionshall byggdes av virke från egen skog.

Anniina igen har fått ärva skog av sin farmors bror, Helge Smedslund i Esse.

– En mycket välskött skog ska tilläggas. Han är ännu verksam och känner nog varje träd. Helge är vår stora kunskapskälla när det gäller skog, berömmer hon.

Anniina och Mikael har också köpt skog så tillsammans har de cirka 90 hektar att sköta om. Ytorna finns i Esse, Kronoby och Socklot och därav är de bekanta med flera av skogsvårdsföreningens områdeskontor i norra Österbotten.

Kontinuerlig skogsvård

Deras föresats är att själva skogsarbeta. Det händer också men för sällan tycker de. Mikael har varit med sedan han var barn och Anniina har lärt sig hantera röjsåg i vuxen ålder.

– I takt med att företaget växer och familjen växer inser vi vår begränsning i tid.

Segerstams har åtta anställda och under odlingssäsongen fördubblas antalet i personalen.

– För närvarande är det lågsäsong och flera i personalen är på semester i sitt hemland Vietnam. Några är också på gallringsuppdrag i skogen.

– Det fungerar bra. Ibland anlitar vi skogsvårdsföreningens tjänster.

De ser det viktigt med kontinuerlig skogsvård, att utföra arbete i skogen varje år, så att röjningar, gallringar och avverkningar inte börjar släpa efter.

På frågan om vad som är aktuellt just nu räknar Mikael upp:

– I våras planterades en figur. Det har gallrats och nästa på tur är väl att avverka en relativt nyinköpt yta här i Socklot, säger han och tittar på Anniina ifall han glömde något.

Innan de övergick till solceller och bergvärme hade de flisuppvärmning i sina produktionsutrymmen och kyllager. En del virke ur egen skog har också använts till de häckar och lastpallar som spikats ihop för grönsakernas lagringsbehov.

Motvikt till arbetet

De använder även skogen som rekreation. Anniina har ridhästar och hon är ut i skogen och rider flera gånger per vecka.

– Det är min motvikt till arbetet. Det är tyst och väldigt avkopplande i skogen, ler hon.

Anniina och Mikael har tre barn och väntar tillökning i vår.

– Vårt arbete och livsstil gör att vi får arbeta tillsammans. Det tycker vi om. Och det är nog roligt när vi har tid att åka till skogs med röjsåg och kaffekorg.

Våra skogsvårdsinstruktörer till er hjälp

TEAM NORR: SKOGSVÅRDSINSTRUKTÖRER

Thomas Åman
040 746 3528

Karleby, Nedervetil (Öja, Skriko, Jolkka)

Tom Finnilä
050 517 8918

Kronoby, Lepplax

Markus Stenborg
0400 947 995

Terjärv, Nedervetil

Teamledare norra

Johnny Fagerholm
040 736 4547

Bennäs, Forsby, Jakobstad, Karby, Larsmo, Lövö, Pedersöre kby, Sundby

Tom Lundqvist
0500 161 695

Purmo, Kållby, Östensö, Katternö, Lappfors, Esse

Joakim Holmqvist
0400 180 581

Nykarleby (Socklot, Kyrkoby-Forsby, Markby, Kovjoki), Pedersöre (Åvist, Nederpurmo, Edsevö, Kållby)

Anders Råstedt
0400 260 239

Nykarleby (Harjux, Monå, Hirvlax, Kantlax, Monäs, Munsala, Pensala, Jussila, Vexala, Ytterjeppo)

TEAM MELLAN: SKOGSVÅRDSINSTRUKTÖRER

DRIVNING

Hilding Södergård
0500 560 418

Vörå (förutom norra Vörå)

Jim Hermans
050 553 1232

Oravais, Maxmo, norra Vörå

Mats Linnsén
050 544 2703

Kvevlax, Petsmo, Hankmo, Vassor, Voitby, Miekka, Staversby, Karkmo, Höstves, Runsor, Kråklund, Helsingby, Tölby, Vikby, Pundars, Solf, Munsmo

Matias Storm
0500 272 910

Toby, Veikars, Martois, Koskö, Karperö, Singsby, Jungsund, Iskmo, Köklot, Replot, Vallgrund, Björkö, Gerby, Västervik

Johan Holmfors
050 526 2152

Yttermalax, Övermalax, Sundom

Teamledare mellan

Johan Svedström
040 503 8321

Petalax, Bergö, norra Pörtom

Dan Kullman
050 591 0383

Vörå-Malax

TEAM SÖDRA: SKOGSVÅRDSINSTRUKTÖRER

DRIVNING

Mikael Häggdahl
041 732 0994

Harrström, Taklax, Korsnäs kby, Korsbäck, Molpe, Träskböle, Töjby

Mikael Franzén
0500 628 702

Pörtom, Övermark

Markus Seppi
040 143 8516

Yttermark västra, Närpes stad, Näsby, Kalax, Tjärlax, Nämpnäs, Norrnäs, Rangsby

Victor Åstrand
040 544 1449

Kristinestad, Dagsmark, Lappfärd norra, Lålby, Åback, Tjöck, Pjelax

Martin Kuuttinen
041 732 0992

Böle, Finby, Kaskö, Bäckby, Knåpnäs, Yttermark östra

Philip Wissander
041 732 0993

Sideby, Ömossa, Skaftung, Härkmeri, Uttermossa, Lappfjärd södra, församlingarna

Jessica Grankull
040 197 7100

Korsnäs-Sideby

LEDNING OCH KANSLI

Jan Slotte
050 544 2690

Verksamhetsledare

Anki Svenn
040 823 2364

Kontorsföreståndare, Fastighetsförmedlare AFM

Stina Sabel
040 670 8595

Kontorsassistent, medlemsärenden och fakturering

Charlotta Frantz
0500 568 804

Fastighetsförmedlare AFM

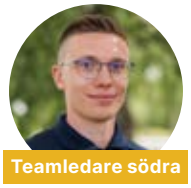
Magdalena Bjurbäck
050 400 9654

Controller

Emma Buss
044 901 0240

Kommunikatör

Teamledare södra

Jami Pirttimäki
040 660 2440

Fältchef

DRIVNING

Daniel Jansson
040 507 4664

Karleby-Nykarleby

VÄGAR, DIKEN & GÖDSLING

Kristian Gäddnäs
040 660 2042

Karleby-Nykarleby

SKOGSVÅRDSFÖRMAN

Erik Sandvik
0500 560 648

Karleby-Sideby

VÄGAR, DIKEN & GÖDSLING

Dan Kullman
050 591 0383

Vörå

Jonas Törnqvist
044 491 3926

Korsholm-Sideby

VÄGLAG, EGENSKOG & ÖSS

Elin Sundqvist
044 901 3843

Administrativa väglagstjänster
EgenSkog support
Österbottens samfällda skog

VÅRA KONTOR

1 **Larsmo**
Näsvägen 2 D
68560 Eugmo

2 **Nedervetil**
Murickvägen 5
68410 Nedervetil

3 **Kållby**
Industrigatan 2,
68800 Kållby

4 **Nykarleby**
Bankgatan 7
66900 Nykarleby

5 **Vörå**
Vöråvägen 12
66600 Vörå

6 **Huvudkontor: Vasa**
Korsholmsvägen 1 F1,
65300 Vasa

7 **Malax**
Köpingsvägen 14
66100 Malax

8 **Närpes**
Nybrovägen 13
64200 Närpes

9 **Lappfjärd**
Lappfjärdsvägen 729
64300 Lappfjärd

SKOGSOMBUD PÅ SLC

Mats Holmgård
041 731 7593
mats.holmgard@slc.fi

Skogsombudsman
Skogspolitisk
intressebevakning

KONTAKTA OSS

Telefon: 010 581 8400
E-post: fornamn.efternamn@svf.fi

Besök oss på webben:
www.svf.fi/sv/osterbotten

HITTA OSS PÅ SOCIALA MEDIER

Skogsägarna Österbotten
skogsagarnaosterbotten
SkogsagarnaOsterbotten
Skogsägarna
SVF Österbotten rf

Skogen har länge varit ett favoritmotiv för Emma Buss, som gärna fotograferar, vandrar och springer i skogen. Foto: Emma Buss

Vill du komma med i Skogsgläntan?

Ta kontakt via e-post: skogsglantan@svf.fi

SKOGSGLÄNTAN

Skogsgläntans nätverksträff

Så ser jag på min skog

TEXT Gun Anderssén-Wilhelms

Alla har vi olika syn på vår skog. Så sa Anne Lindgren-Slotte när hon hälsade deltagarna välkomna till Skogsgläntans webbinarium via Teams den 22 januari 2025 med temat ”Så ser jag på min skog”. Och det bekräftades också av de tre kvinnliga skogsägare som delgav sin syn på den skog de äger.

PERNILLA

Först ut var Pernilla Weckman, som vann Årets Skogsvårdarpris 2024 på Åland för de åtgärder hon vidtagit i sin skog. Pernilla drömde redan som 16-åring om att bli forstmästare. Hon praktiserade på Ålands Skogsvårdsförbund och tävlade i skogsstämpling, men livet tog en annan väg. Efter att ha tagit över gården vid sin fars bortgång är hon nu glad att återuppta sitt intresse.

Idag är Pernilla en stor skogsägare på Åland och har också startat ett nätverk för kvinnliga skogsägare. Hon inledde resan med en fyrhjuling, en skogsvagn, motorsåg och röjsåg. Det har varit en utmaning att lära sig hantera allt men idag tycker Pernilla att det är roligt att vara självverksam på olika plan. Hon försöker också hitta nya vägar att förtjäna pengar på skogen genom att till exempel odla sprängticka, hon sysslar med vedproduktion, har lärt sig begära offerter med mera.

– Jag har fått massor av hjälp av skogsvårdsföreningen på Åland, poängterar Pernilla.

– Allt är förstås inte enbart positivt, medger Pernilla. Problem med granbarkborren och stormar har man på Åland också. Via misstag lär man sig – som vikten av att förbereda avverkningar och bevaka var och hur körvägarna läggs. Samt att i ett tidigt skede fundera på framtiden!

– Min dröm är, redan efter sex år som skogsägare, att någon tar över skogen, säger Pernilla. Och det ser bra ut. Äldsta sonen visar intresse. Men det är viktigt att tidigt involvera barnen i gårdens arbete, understryker hon.

EMMA

Foto: Maria Mannfolk

Emma Buss, som jobbar som kommunikatör på Skogsvårdsföreningen Österbotten, berättar att hennes beslut att bli skogsägare kom ganska spontant. Hon köpte helt enkelt litet skog för den studielånskompensation hon fick tack vare att studierna avklarades inom utsatt tid. Från att till en början ha sett skogen som en investering och

Två unga björkar fick nytt liv som en funktionell stege – perfekt att hänga handdukar på. Foto: Emma Buss

Den eldrivna röjsågen som väger något mindre i jämförelse till de bensindrivna Foto: Ann-Louise Engström

Pausa och njut i skogens kafferum. Foto: Ann-Louise Engström

som säkerhet för lån, har synen idag märkbart utvidgats vartefter hon lärt sig mera om skog och själv lärt sig hantera redskap och ratta en utkörare.

– Skogen är en plats för lärande, fastslår Emma. Den växer i egen takt – man får lära sig efter hand och sedan tillämpa kunnandet i det egna skogsbruket. Skogen är också en mångfacetterad resurs, som erbjuder flera användningsområden. Krokiga tallar blir raka plankor till ett kommande garage. Stubbar blir konstverk och björkslanor blir vackra inredningsdetaljer i det kommande hemmet.

Material finns, konstaterar Emma som utöver sitt arbete gärna jobbar med händerna och dessutom fotograferar skogsrelaterade motiv.

– Skogen får mig att må bra, säger Emma vars skogsskifte utöver virke och ved också ger möjlighet till ”måsatramp”, till rekreation.

Men tyvärr har skogsbruket fått en negativ klang bland en del unga idag. Emma har märkt att hon är tvungen att motivera för sina bekanta betydelsen av att sköta sin skog på bästa sätt. Inte bara låta den vara ...

ANN-LOUISE

För Ann-Louise Engström från Maxmo blev generationsväxlingen inom familjen avgörande för hennes syn på den skog som nu blev hennes.

– Jag ska ta hand om den här skogen! tänkte hon och på den vägen är det. Kontakten med skogsvårdsföreningen gav lärdom och konkret hjälp – bland annat skapades större helheter på kartnivå för att få en bättre överblick.

Med hjälp av de kunskaper en röjningskurs gav, började Ann-Louise röja upp i ett område som hon själv planterat. Efter några år skulle det visa sig att området likväl var alltför tätt. Man lär av sina misstag, kunde Ann-Louise notera. Betydelsen av att trampa gräs runt plantorna – annars kvävs de – blev också en konkret lärdom. Ann-Louise vill också slå ett slag för appar i mobilen som hjälper en att inte tappa bort sig i skogen, vilket kan hända vem som helst.

– Elröjsågen har många fördelar, enligt Ann-Louise. Den är lättare än bensindrivna och det är enkelt att ha med sig laddade extrabatterier. Men ett gott råd vill Ann-Louise ge till självverksamma skogsägare: Ta paus! Förivra dig inte! Ett illavarslande tillbud med lycklig utgång lärde henne vikten av att pausa, att lyssna till kroppen. Samt njuta av nya kafferum i skogen vid varje vilostund.

En fråga som inkommit i förväg till webbinariet lydde: ”Tänker ägaren på sin skog ur beredskapssynvinkel?”

Pernilla har medvetet funderat på frågan och bl a gått kurser i hanteringen av skogsbränder. Hon poängterar också vikten av att sköta skogen så att den bättre klarar stormar. Någon skogsförsäkring har hon ännu inte tecknat, vilket får Ann-Louise att uppmana henne att göra det. Ann-Louise hade heller ingen försäkring ... tills branden kom ... och sen stormen ... Det svider när raterna ska betalas, jo. Men det känns tryggare med en försäkring.

Sammanfattningsvis kan man säga att alla som deltog i webbinariet fick ta del av ärliga, tankeväckande och inspirerande berättelser om skogsägandet.

MELLANÅ PLANT SYSSELSÄTTER:

7 anställda

40 plantskolearbetare under varierande tidsperioder

26 årsverken

Om några veckor är växthusen fyllda med plantor.

Från frö till planta – vårens plantor är på väg

Vintersäsongen 2024–2025 har varit omväxlande och på Mellanå Plant är förberedelserna inför vårens intensiva plantsäsong i full gång. I fryslagren står miljontals med plantor färdigt packade redo för leverans – som så småningom ska komma att bli framtidens skogar. Mellanå Plant, som är en av de största plantskolorna i Finland firar dessutom 60 år i år.

TEXT OCH FOTO Emma Buss

Fyra skördar per säsong

VD Rainer Bodman inleder med att berätta om verksamheten och förklarar:

– Under en säsong hinner vi med fyra skördar totalt. Sista veckan i mars är det tänkt att årets första sådd påbörjas och inom fyra veckor efter det beräknas växthusen vara fyllda med plantor.

– På anläggningen finns åtta uppvärmda växthus som tillsammans täcker 1,7 hektar, vilket innebär att varje växthus är cirka 0,2 hektar stort, berättar Bodman och fortsätter:

– I år består den första sådden bestått av gran, den andra av tall, den tredje av björk och lärk, och den fjärde av gran och lite tall.

Från frö till levererad planta

Mellanå Plant har en odlingskapacitet på ca 25 miljoner plantor och på anläggningen finns ett flertal olika byggnader som uppfyller sin funktion. Processen börjar i byggnaden var det finns en såmaskin som maskinellt lägger ett frö per fack i kassetter som Bodman visar upp.

– Varje fack fylls med torv och efter att fröet är sått, sätts det ännu på ett lager med spånor av barrträd.

Därefter förflyttas kassetterna ut till växthusen där de får börja gro under kontrollerade temperatur- och fuktförhållanden. När rötterna har blivit tillräckligt starka förflyttas de utomhus för att vänja sig vid naturliga förhållanden.

Visste du att 1 av 10 plantor som planteras i Finland levereras från Kristinestad?

När plantorna nått rätt storlek packas de i kartonger som har en tunn plastfilm av polyeten på både in- och utsidan.

– Plastfilmen fungerar som ett skydd mot fukt och håller ihop kartongen under upptining och hantering, förklarar Bodman.

Under täcket av konstsnö finns granplantor.

Fröna sås i kassetter som har 81 fack. Ett tunt lager med spånor av barrträd används som ett skyddande täcke över de odlade fröna.

För tillfället lagras en stor del av vårens plantleveranser i fem olika fryslager som har en volym på 2 200 m³.

– Storleken på fryslagret är beräknat för att rymma alla plantor och temperaturen här är ca - 4 °C, berättar produktionschef Max Ekman.

Fryslagren är i användning för att säkerställa att plantorna förvaras i rätt temperatur. Beroende på väderförhållandena, sker utleveransen av plantorna vid den mest gynnsamma tidpunkten. Bodman tippar på att de första plantleveranserna inleds i början av april.

– Vi levererar i den takt som väderförhållandena tillåter. Vanligtvis går de första leveranserna till Nyland, och därefter successivt norrut. Ungefär en tiondel av alla skogsplantor i Finland levereras från Kristinestad.

Hur ser läget ut i vår?

Bodman och Ekman förklarar att vårens förutsättningar ser lovande ut för plantproduktionen:

– Den gångna vintern har inte påverkat plantornas kvalitet. Lagringsförhållandena har varit gynnsamma och behovet av plantor ser ut att kunna täckas utan problem. Förra året drabbades tallplantorna dock av utmaningar när vintern slog till redan i slutet av oktober 2023.

Tidigare har Mellanå Plant odlat bland annat douglasgran och masurbjörk, men på grund av lägre efterfrågan och mer omfattande skötselkrav under odlingsskedet, har dessa trädslag tagits bort från sortimentet. Vad gäller trender inom skogsbruket förklarar Bodman:

– När älgskador var vanligare, planterades gran oftare än tall, men detta har nu förändrats. Klimatförändringen påverkar med andra ord skogsförnyelsen. Bland annat granens ytliga rotsystem gör den känslig för torka, och milda vintrar utan tjäle ökar risken för stormskador.

Bodman och Ekman avslutar med att påpeka att det är svårt att förutse alla framtida utmaningar, men att de kontinuerligt arbetar med att anpassa sig efter väder, klimat och marknadens behov.

VD Rainer Bodman (t.v.) och produktionschef Max Ekman (t.h.) i fryslagret.

I källaren tinas stickprov upp. Dessa kontrolleras för att se om några avvikelser kan identifieras. På Mellanå Plant odlas även ekplantor, men mängden är liten. Dessa levereras till Nyland där förutsättningarna är mer gynnsamma.

KOLUMN

En pensionerad skogsfackmans tankar

Måns Åkerblom
Karleby

Det är en tidig höstmorgon. Jag gör några smörgåsar, häller kaffe i termosen och lägger allt i min ryggsäck. Ja, förresten en banan också. Jag startar bilen och åker ut till min ”arbetsplats. Det jag håller på med är att kartlägga ett område för nästa års orienteringstävling, som min förening ordnar. Samtidigt har jag ett utmärkt tillfälle att bekanta mig med skogsbruket i området. Speciellt intressant är det då jag själv åstadkommit en hel del inom området under min tid som anställd inom skogsvårdsföreningen.

Jag svänger in på en skogsbilväg. Välgallrade bestånd, omkring 40 år gamla, avlöser varandra längs vägen och plantskogar i olika utvecklingsfaser växer så det knakar. Tyvärr ser

Om skog i allmänhet och skogsvård i synnerhet

jag också förnyelseytor där man planterat gran på alltför svag bonitet i rädsla för älgskador. En åtgärd som kommer att kosta skogsägaren stora pengar i slutändan. Älgproblemet skall inte motas med granplantering utan med en intensifierad jakt. Jag ser också bestånd, som gallrats för kanske 20 år sedan, och nu uppnått förnyelseålder.

Jag kommer till vägens slut och parkerar bilen. Där håller en skogsägare redan på med en första gallring. Vi tar en pratstund kring temat första gallring. Skogsägaren i fråga är inte första resans gosse utan han har all kunskap som behövs. Trots det är det trevligt att börja dagen med en skogsägare på samma våglängd då det gäller skogsskötsel.

Jag vandrar in i området, som skall kartläggas. Här får jag tillbringa 200–300 timmar ensam i skogen. Det är något jag gillar. Ensam i skogen med egna tankar och egna iakttagelser. Bättre kan det inte bli. Jag prickar in alla detaljer på datorn jag bär på. GPS:en garanterar exaktheten plus det laserskannade grundmaterialet. Samtidigt ser jag fina ungskogar i sin bästa tillväxt. Visserligen inte alla välskötta men de flesta i alla fall.

Efter en dryg timme unnar jag mig en kort kaffepaus. Nu är det lämpligt att reflektera över skog i allmänhet och skogsvård i synnerhet. För mig är det helt obegripligt att en välväxande skog inte skulle binda mera kol än ett gammalt bestånd med så gott som avstannad tillväxt. Tyvärr ger den nuvarande skogslagen friheter i behandlingen av skogarna, som är helt enkelt absurda. Till exempel friheten att förnyelseavverka skogen då man själv vill. Att förnyelseavverka skogen i 40–50 års åldern just då värdetillväxten tar sin början är fullkomligt oförstående. En sådan åtgärd är inte ens skogsägarens bästa. Att det är tillåtet plus kalhyggesfritt skogsbruk gör att vi hamnar i samma situation som skogsvårdsföreningarna stod inför på tidigt 1950-tal. Den nyaste skogslagen trädde i kraft 2014. Några år tidigare hade vi, åtminstone på mitt ansvarsområde, just avverkat nästan alla underproduktiva restbestånd från tiden då man plockade bort de bästa stammarna = sågtimmer stammarna.

Kaffepausen blev en aning utdragen innan jag inser att det är andra som får ta hand om de kommande underproduktiva restbestånden, som obevekligen kommer att uppstå. Jag vandrar vidare och håller lunchpaus i ett smått otroligt granbestånd. Figuren har så grova och långa träd att man kunde tro sig förflyttad till sydligare breddgrader. Att sitta under ett av jätteträden känns fint och det är just denna känsla, som gör det härligt att tillbringa dagen i skogen. Efter ännu en kaffepaus börjar det småningom skymma. Efter omkring sex timmar söker jag mig tillbaka till bilen och tar en kort pratstund med skogsägaren, som gallrar. Därefter åker jag hem efter ”en ny matsäck”, som en förman uttryckte sig dagligen vid arbetsdagens slut under min praktiktid i nyskifteslaget.

Ab Skogsfastigheter AFM

Förmedlingen per område 2024

Norr Karleby-Nykarleby

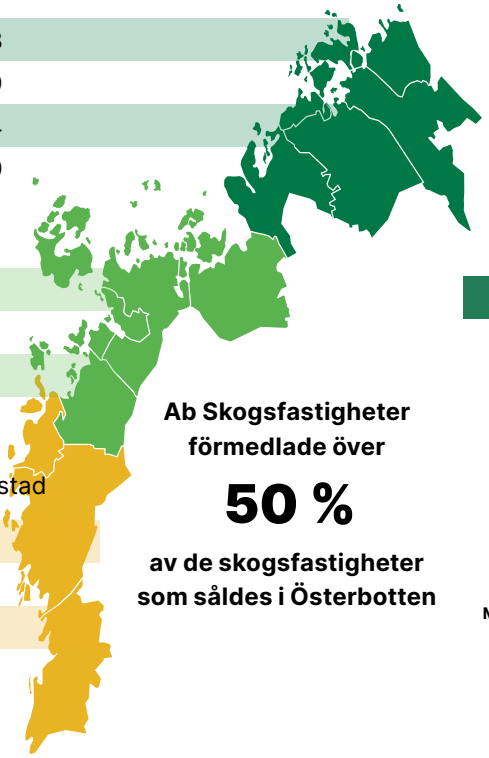
Antal köp	58
Medelareal	17,9
€/ha	4 494
€/m³	38,40

Mellan Vörå-Malax

Antal köp	52
Medelareal	11,7
€/ha	4 929
€/m³	42,06

Södra Korsnäs-Kristinestad

Antal köp	34
Medelareal	10,2
€/ha	4 811
€/m³	45,60

Ab Skogsfastigheter förmedlade över

50 %

av de skogsfastigheter som såldes i Österbotten

Vi förmedlade skogsfastigheter

- ✓ värda totalt **7,5 milj €** (5,6 milj € 2023)
- ✓ med en areal på **1 713 ha** (1 321 ha 2023)
- ✓ med en total virkesvolym på **181 697 m³** (133 589 m³ 2023)
- ✓ med ett snittpris **21 %** över värderingsvärdet (32 % 2023)

Av köparna var

- 19 % kvinnor (22 % 2023)
- 71 % män (68 % 2023)
- 10 % företag (10 % 2023)

Av säljarna var

- 29 % dödsbon (39 % 2023)

Källa: Statistiken grundar sig på Ab Skogsfastigheter AFM:s slutförda uppdrag under 2024

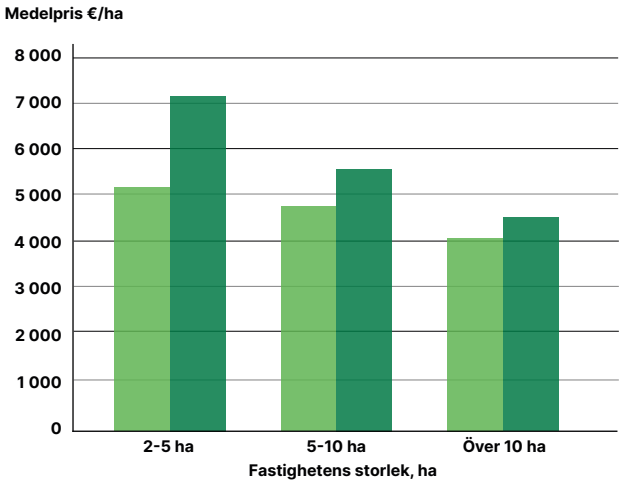
En jämförelse av LMV:s statistik och Ab Skogsfastigheter AFM

Lantmäteriverkets köpeskillingsregister

- 227 överlåtelser (249 st 2023)
- Medelareal per överlåtelse: 11,1 ha (12 ha 2023)
- Medelvärde 4 660 €/ha (4 260 €/ha 2023) fördelat på:
  - 2-5 ha 5 112 €/ha (4 260 €/ha 2023)
  - 5-10 ha 4 894 €/ha (4 094 €/ha 2023)
  - Över 10 ha 4 031 €/ha (3 750 €/ha 2023)

Ab Skogsfastigheter AFM:s prisuppgifter

- 122 överlåtelser (94 st 2023)
- Medelareal per överlåtelse: 13,3 ha (14,2 ha 2023)
- Medelvärde 5 225 €/ha (5 004 €/ha 2023) fördelat på:
  - 2-5 ha 7 143 €/ha (6 957 €/ha 2023)
  - 5-10 ha 5 622 €/ha (5 445 €/ha 2023)
  - Över 10 ha 4 554 €/ha (4 027 €/ha 2023)

Källa: Statistiken grundar sig på Ab Skogsfastigheter AFM:s slutförda uppdrag under 2024 samt LMVs köpeskillingsstatistik under 2024

Är din väg i behov av förbättring eller grundförbättring? Ta kontakt:

Karleby-Nykarleby:
Kristian Gäddnäs, tel 040 660 2042, e-post: kristian.gaddnas@svf.fi

Vörå:
Dan Kullman, tel 050 591 0383, e-post: dan.kullman@svf.fi

Kristinestad-Korsholm:
Jonas Törnqvist, tel 044 491 3926, e-post: jonas.tornqvist@svf.fi

Skogsvårdsföreningen erbjuder administrativa tjänster till väglagen och utför vägunderhåll.

KONTAKTA
Elin Sundqvist,
tel 044 901 3843,
e-post elin.sundqvist@svf.fi

SÖDRA

VÄGPROJEKT:

Heno skogsväg i Taklax: Metka-stöd har beviljats 18.12.2024, under våren avverkas vägområdet och dessutom kommer vi välja entreprenörer för projektet. Byggstart planerad till sommaren 2025.

Skogängens skogsväg i Skaftung. Metka-stöd har beviljats 17.12.2024, vägområde öppnas ännu i vår och grundförbättring sommaren 2025.

Smalmossa skogsväg i Övermark: Metka-stöd har beviljats (28.1.2025) och vägområdet avverkats. Markus Söderback ansvarar för grävmaskinsarbetet och Sture Ljungars levererar bergskross. Vägen pålas ut i terräng i vår så att grundarbeten kan påbörjas sommaren 2025.

Nölaxträsk skogsväg i Tjärlax: Stöd beviljat 05.11.2024 och vägområdet öppnat. Val av entreprenör i vår och på grund av närheten till flera örnbon skjuts byggstart fram till sensommaren 2025.

Stormossvägen i Kalax: Metka-ansökan har lämnats in (3.12.2024). och vägområdet har märkts ut i terräng. Vägområdet avverkas ännu i vår så att grundarbeten kan inledas sommaren 2025.

Fjärdsvägen i Bäckby: Stöd beviljat (5.11.2024) och vägområdet öppnat. Simons Infra gräver och Lindgrens åkeri kör gruset. Byggstart sommaren 2025.

Spagmossa skogsväg i Lappfjärd: Stöd beviljat 21.10.2024. Sebastian Smått gräver och maansiirtoliike Ulfves kör bergskross. Byggstart sommaren 2025.

Judan skogsväg i Lappfjärd: Metka-stöd beviljades 12.12.2024. Avverkning av vägområde i vår och byggstart sommaren 2025.

DIKESPROJEKT:

Norrskogens dikesplan i Näsby: 100% av planerade diken är rensade, sista diken blev rensade i slutet av februari. Slutredovisning snarast, troligtvis skickas slutfakturor till markägarna ännu i vår.

Nymossens dikesplan i Pörtom: Projektet har erhållit finansiering och Sebastian Smått valts till entreprenör. Avverkningen av dikeslinjer pågår och förhoppningsvis kan en del diken rensas ännu i vår. Kemera deadline 31.03.2026.

Sane-Höusne dikesplan i Pörtom: Sebastian Smått har rensat diken hela vintern och nu är ca. 90% av alla diken rensade. Tanken är att få planen slutförd sommaren 2025. Kemera deadline 31.03.2026.

Utfallsrensning vid Storfladan i Lålby: Utfallsdiket har rensats, utjämning av dikesmassor återstår. Detta arbete görs inkommande sommar. Samtidigt med att rensningsmassorna jämnas, rensar vi också bort slam som samlats ställvis i diket.

Börkmossens dikesplan i Lappfjärd: En stor del av diken rensades i vinter med tre grävmaskiner. Vi var tvungna att avbryta arbeten eftersom inga diken fick rensas under fiskens lektid. Rensningen fortsätter i sommar, då kommer vi också att spränga berg i utfallsdiket. Deadline för projektet är 31.03.2026

Börkmossens västra dikesplan i Lappfjärd: I stort sett alla diken är i dagsläget rensade. Några problemställen där det finns berg som dammar upp vatten skall ännu fixas i sommar före vi överlåter projektet åt markägarna.

Börkmossens östra dikesplan i **Lappfjärd**: Alla dikeslinjer är upphuggna och förhoppningsvis kan vi rensa dem under sommaren och vintern 2025 så att projektet kan avslutas före slutet av mars 2026.

Bodarna dikesplan i Sideby: Projektet har beviljats Kemera-stöd och öppnandet av dikeslinjer är klart. Markus Söderback kommer att utföra dikesrensningen närmaste veckor. Kemera deadline: 31.03.2026.

MELLAN

VÄGPROJEKT:

Kocki skogsbilväg i Komossa. Grundförbättringsprojektet startade i höstas. Vi tog en paus i grundförbättringsarbetet nu under vintern och låter vägen stabilisera sig. Vägen färdigställs i sommar.

Kvevlax sidovägar, **Korsholm**: Sista grusningen sker kommande sommar.

Berget skogsväg i Molpe: Vägområdet har öppnats under sommaren och vi har beviljats Metka-stöd för vägbygget 28.1.2025. Under våren kommer vi välja entreprenörer och påla ut vägen i terräng, så att vägbanken kan börja grävas i sommar. Om allt går enligt planerat kan vägen överlåtas tills hösten 2026.

Johannesdal i norra Pörtom: Grundarbeten har gjorts under augusti månad. Under vårvintern kommer vi försöka grusa upp vägen så att den blir farbar tills sommaren. Under våren skall ännu sprängas berg och fixas eventuella brister med

Foto: Anna Sand/Kustmedia

grävmaskin. Vår målsättning är att vägen kan överlåtas åt väglaget till hösten 2025.

DIKESPROJEKT:

Vörsmossen dikesplan: Dikesprojektet är färdigt och SVF har fått alla Kemerautbetalningar. Projektet slutfaktureras.

Böte 2 dikesplan: Avverkningarna är utförda och offertförfrågan har sänts åt dikningsentreprenörer.

Blomsteräng dikesplan: Dikena rensade. Finputsning i sommar.

Västerhankmo dikesplan: Röjningarna och avverkningarna till stor del genomförda.

Karisor-Långmossen dikesplan i **Petsmo**: Dikningen planerad i terräng och NTM-centralen har gett sitt utlåtande utan krav på större ändringar. Dikeslinjerna har avverkats och Yngve Rex dikar första halvan av diket ännu i vår.

Frängsäng dikesplan i Vasa: Dikeslinjerna har öppnats trots utmanande vinter. Alf Hermans har rensat en del av diken, där tillräckligt med bärighet fins. Området är mycket försumpat och således krävs en riktigt bra vinter, i hopp om det sparar vi resten av diken tills vintern 2025-2026.

Myntti dikesplan i Replot: Dikningen planerad i terräng och alla berörda markägares fullmakt erhållits. Alla dikeslinjer är också öppnade. Dikningen har fått godkännande av NTM-centralen och verkställs förhoppningsvis under sommaren 2025.

Blemörsund II på Replot: Väntar på grävmaskin.

Sommarön på Replot: Väntar på grävmaskin.

Narne norra i **Malax**: Sista arbeten utfördes 08.10.2024, slutredovisning och verkställighetsanmälan gjorda. Projektet har godkänts av skogscentralen och sista stöden blev utbetalda i början av mars och slutfakturering av markägarna kommer att ske.

Narne södra i Malax: Projektet har beviljats Kemera-stöd och öppnandet av dikeslinjer pågår. Avverkningen inleddes först i februari eftersom äldre projekt prioriterades, trots det har vi i dagsläget en stor del av dikeslinjerna öppnade i skrivande stund. Alf Hermans rensar diken vilket han gjort i takt med att linjerna huggs upp.

Moberget i **Malax**: Näst intill alla dikeslinjer har avverkats, i skrivande stund rensas diken med två grävmaskiner vilket betyder att projektet framskrider i bra takt. Likt övriga dikesprojekt skall också Mobergets diken vara rensade senast mars 2026.

Rimossen i Nyby: Planen har fått NTM-centralens utlåtande samt Kemera-stöd. Sebastian Smått har valts till grävmaskinsentreprenör för projektet. Dikningen inleddes förra veckan och framskrider i rask takt. Vi strävar till att få så stor del av diken rensade som möjligt i vinter.

Berget dikesplan i Molpe: Alla berörda markägare har gett fullmakt åt dikesrensningen, projektet har planerats i terräng och fått utlåtande av Ntm-centralen. Sebastian Smått kommer rensa diken vilket görs före byggandet av skogsvägen i området inleds.

NORR

VÄGPROJEKT:

Fröudbacka skogsväg i Katternö by: Grundförbättring påbörjas 2025.

Gamla Snårvägen, Kronoby: Ansökan om Metka-stöd lämnas in.

Jolkkaträsk skogsväg, Nedervetil: Grundförbättringen behandlas på en andra vägstämma våren 2025.

Vargskog skogsväg i Karby, Sundby: Ansökan om Metka-stöd lämnas in.

Storedevägen i Kronoby: Ansökan om Metka-stöd lämnas in.

Storkärrbacka enskilda väg i Forsby, Pedersöre. Väglaget har fastställt grundförbättringsplanen som också innehåller förbättring av bron över Kovjoki å på vägstämma 05.03.2025.

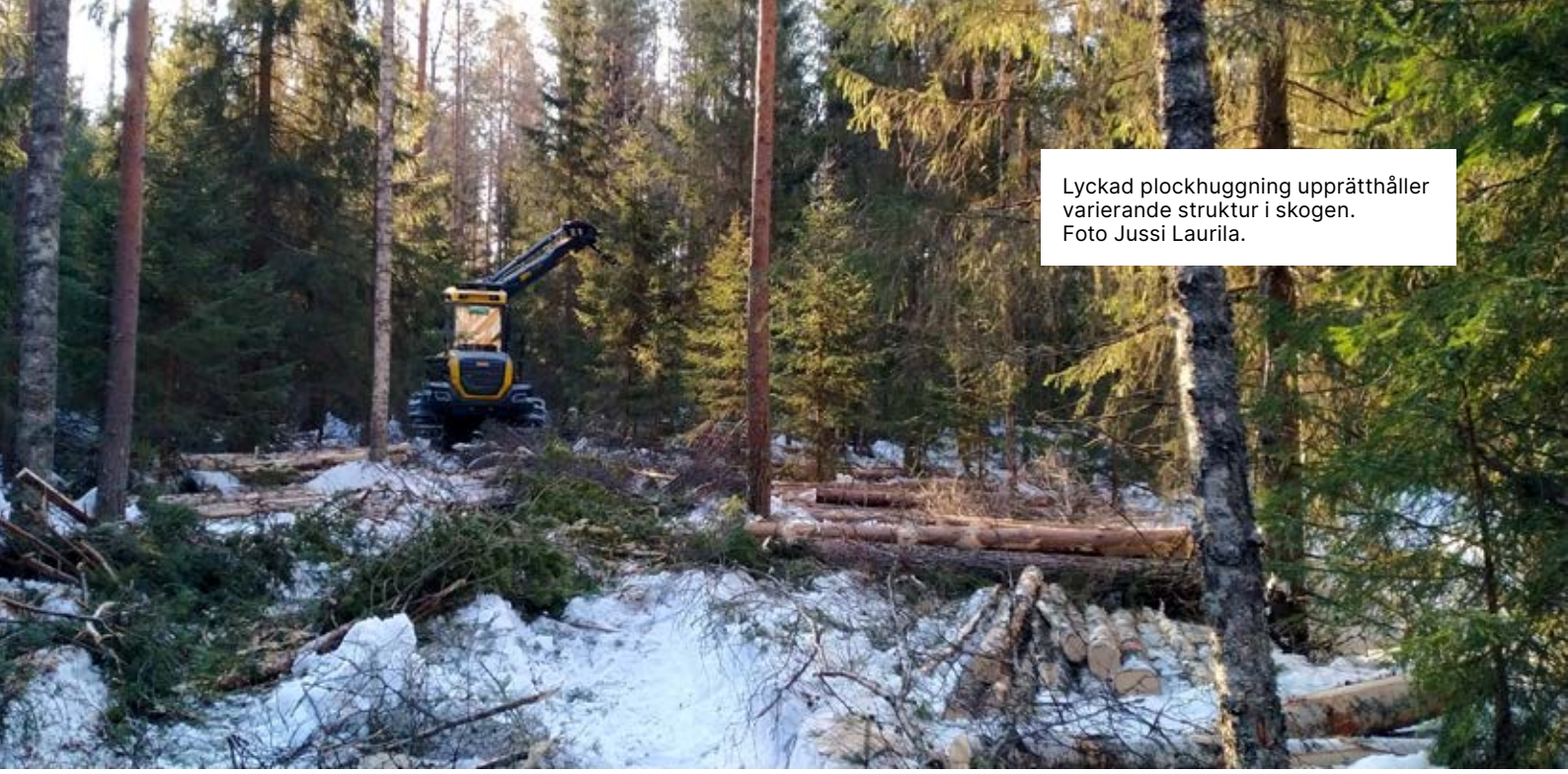
Drangnäs skogsväg i Överesse, Pedersöre: Ansökan om Metka-stöd lämnas in.

Lasenback skogsväg i Lappfors, Pedersöre: Väglaget har fattat beslut om grundförbättring på vägstämma 21.01.2025. En andra vägstämma hålls i maj.

Träskbacka skogsväg i Ytteresse Pedersöre: Väglaget har fattat beslut om grundförbättring och vägförbättring på vägstämma 25.02.2025.Största delen av huvudvägen förbättras med Metka-stöd. Övriga vägavsnitt förbättras utan statsstöd.

ISTÅNDSÄTTNINGS-DIKNINGSPROJEKT:

Dikningsrensningen fortsätter på projekt som fått beslut om Kemera-stöd. Dikningsrensningar utan statsstöd planeras och verkställs.

Lyckad plockhuggning upprätthåller varierande struktur i skogen. Foto Jussi Laurila.

Klimatsmart skötsel av torvmarksskogar – en win-win situation

Torvmarksskogarna lagrar stora mängder kol. I deras skötsel går det att förena virkesproduktion med klimatmålen – utan att kompromissa på någon av dessa viktiga områden.

TEXT Annika Ståhl, Skogscentralen

Balans i vattenhushållningen

Under 1960- och 1970-talet utfördes dikningar aktivt, och resultatet kan idag ses i form av ökad tillväxt i trädbestånden. Numera görs inte nydikningar på grund av miljökonsekvenserna, men rensning av diken är fortfarande en viktig åtgärd för att upprätthålla torvmarksskogarnas livskraft och tillväxt. I vård av torvmarksskogar strävas alltmer efter helhetsombefattande planering. Detta innebär att beakta både virkesproduktion och miljöaspekter i planeringen av vård av torvmarksskogar. Avdunstning är nyckelordet när det talas om att minska klimatpåverkan – i torvmarksskogen påverkar regleringen av grundvattennivån både trädbeståndets tillväxt och växthusgasutsläppen.

Grundvattennivån spelar en avgörande roll för både tillväxt och miljöpåverkan i torvmarksskogen. Efter en rensning av diken sjunker grundvattennivån och syre befrias i djupare torvlager, vilket får torven att börja brytas ner. Processen gör näringsämnen tillgängliga för trädens rötter att utnyttja. I samma process frigörs koldioxid ut i atmosfären och vattendrag. Å andra sidan skapar en för hög grundvattennivå metanutsläpp, en växthusgas som är skadligare för klimatet än koldioxid. Genom att reglera grundvattennivån kan både växthusgasutsläpp minskas och trädtillväxten tryggas. En optimal grundvattennivå ligger på 30–40 cm djup i slutet av sommaren, men senaste forskningsresultat visar att en tillräcklig dränering kan säkerställas med även grundare diken än de nuvarande rekommendationerna. Det lönar sig alltså att överväga var rensning av diken behövs, och hur grovt dikena rensas. Dikesrensning medför kostnader, vilket gör det viktigt att noggrant utvärdera dess faktiska behov.

Torvmarksskogar i Österbotten – lösningar för minskad klimat- och vattenpåverkanprojekt (RAPSU)

RAPSU är ett tvåspråkigt informationsförmedlingsprojekt som strävar efter att öka kunskap om hållbar användning av torvmarksskogar i Österbotten, med fokus på klimatsmarta och vattenvårdande lösningar. Projektet pågår i Österbotten från 1.9.2024 till 31.12.2026, och den finansieras av Europeiska unionens landsbygdsfond.

Frodiga dikade torvmarker förnyas ofta väl naturligt. Foto Tatu Viitasaari

Riklig dränering. Foto Tatu Viitasaari

Askgödsling gynnar träden och plånboken

Askgödslingens potential att öka tillväxten i torvmarksskogar har länge varit känd, men det blev först under 2000-talet som den blev mer tillgänglig. Sedan dess har användningen av trä för värmeproduktion ökat, vilket har gjort att aska som biprodukt kan utnyttjas för gödsling i högre grad. Genom en förbättrad näringsbalans nyttjas trädens tillväxt och livskraftighet, vilket ökar den ekonomiska lönsamheten av investeringen. En ökad tillväxt innebär även en effektivare bindning av kol i trädbeståndet, och därmed ökad avdunstning.

Var lönar det sig att satsa på askgödsling? Askgödsling gynnar dikade torvmarksskogar där kalium- och fosforbrist eller näringsobalans hämmar trädens tillväxt. Askan som används innehåller de näringsämnen som är essentiella för trädens tillväxt, med undantag för kväve.

På lämpliga ståndorter kan gödsling öka tillväxten årligen med i genomsnitt tre kubikmeter per hektar. Vid planering av askgödsling, är det viktigt att bedöma om det finns andra faktorer än näringsobalans, såsom vattennivån, som stör tillväxten i skogen.

Kontinuerlig beståndsvård kan minska behovet för dränering

För att upprätthålla avdunstning och kolbindning i skogen går det att utnyttja olika metoder. Kontinuerlig beståndsvård omfattar avverkningssätt så som luckhuggning och plockhuggning, vilka bevarar hög virkesvolym i skogen. Dessa alternativ breddar verktygsbacken vid vård av torvmarksskogar. I förnyelsen utnyttjas underväxtlighet och frösättande träd i skogsbeståndet. Vid beståndsvård trädskiktvis, de vill säga skötsel av likåldrigt bestånd med sikte på slutavverking, upphör avdunstningen på objektet efter slutavverkningen, och dränering blir aktuellt.

I kontinuerlig beståndsvård bevaras avdunstningen stabil, vilket minskar behovet av att rensa diken. Då bidrar trädbeståndet till att minska växthusgasutsläppen från torvmarksskogen och samtidigt tryggas trädbeståndets tillväxt. På vissa områden kvarstår dock behovet av att rensa dikena.

På grund av torvmarksskogarnas egenskaper lämpar sig vissa områden bättre för kontinuerlig beståndsvård än andra. Frodiga torvmarksskogar med en bra vitmosselager gynnar förnyelsen, medan ovårdade och magra bestånd ger sämre förutsättningar för omställning till kontinuerlig beståndsvård. Dessutom rekommenderas inte kontinuerlig beståndsvård på områden med rotticka, eftersom svampen lätt sprids via naturligt uppkomna plantor.

Rätt åtgärder på rätt plats

Skötsel av torvmarksskogar innebär flera särdrag i jämförelse till mineraljordar. Det talas om näringsbalans och vattenhushållning, samt miljökonsekvenser i vattendragen och för klimatet. God planering med beaktande på skogsägarens målsättningar är nyckeln till en lyckad helhet. Åtgärder bör anpassas enligt objektet, och utföras vid rätt tidpunkt endast där det finns behov. Till exempel nyttan från en askgödsling kan inte utnyttjas till full potential, om grundvattennivån är orsaken till försämrad tillväxt.

Skötsel av torvmarksskogar innebär att beakta även andra perspektiv. Bland annat belastning på vattendrag, risken för skogsskador samt utmaningarna med virkesdrivning under den korta säsongen mitt under vintern är teman som är aktuella nu och i framtiden. Väl planerad vård av torvmarksskogar kräver fokus på flera särdrag, men gynnar i slutet både klimatet och skogsägaren.

Masurbjörksodling i Terjärv – Holger Ådahls passion

TEXT OCH FOTO Emma Buss

Holger Ådahl visar upp alster av masurbjörk.

En passion för skogen

Det är en klar och krispig vintermorgon när vi anländer till Holger Ådahls hem vid Hemsjön i Terjärv. Holger, 88 år, hans fru och frassen Ludde välkomnar oss med varma leenden. Hans intresse för skog har följt honom genom livet, men masurbjörken blev en extra passion. Med tio hektar masurbjörk har han skapat något utöver det vanliga – ett arv som tre generationer varit delaktiga i.

– Jag har alltid varit intresserad av skog men ville göra något annorlunda, berättar Holger medan han bläddrar i sin kalenderdagbok som han har antecknat i sedan många år tillbaka.

Han har planterat masurbjörk på både åkermark och skogsmark och fört noggrann dagbok över bland annat planteringarna sedan årtionden tillbaka.

Vad är masurbjörk?

Masurbjörk är en variant av vårtbjörk (Betula pendula) som utvecklar en särskild virkesstruktur på grund av en genetisk mutation eller en parasit. Träfibrerna växer oregelbundet och bildar ett vackert, vågigt eller krusat mönster. Det finns tre huvudsakliga typer av masur: knöl-, hals- och vrilmasur. De två förstnämnda är vanligast. Masurbjörk förekommer både vilt tillstånd och som klonade plantor. Skogsvårdsinstruktör Markus Stenborg förklarar vad skillnaden mellan dessa.

– Veden från vild masur har generellt ett tätare mönster och är något skarpare i jämförelse till den ved som kommer från klonad masur.

Träfibrerna ser olika ut beroende på om masurveden kommer från vild eller klonad masur.

De vilda masurbjörkarna hittas främst i östra Finland, medan odlad masur i dag uteslutande kommer från klonade plantor. Frömasur har tidigare funnits, men det har visat sig vara svårt att urskilja vanlig vårtbjörk gentemot masur vartefter de växer upp.

Ådahls masurbjörkskog som är 25 år gammal.

Vårtbjörken tenderar oftare vara sprucken i barken nertill, medan glasbjörkens bark är mer slät.

Odling och skötsel

Att odla masurbjörk kräver tålamod och omsorg. De masurbjörkar som finns i Ådahls skogar har planterats för hand. Avstånden mellan plantorna är cirka fyra meter, vilket blir ungefär 1 200 plantor per hektar. Marktypen var masurbjörken planteras spelar roll, och träden trivs bäst på torra momarker – blötare mark kan ge dålig tillväxt.

– Det man ska hålla ett extra öga på när man odlar masurbjörk är att inte låta gräs kväva de små plantorna. Sedan ska man också sköta om plantorna i god tid, förklarar Stenborg som får medhåll av Ådahl.

Ådahl poängterar vikten av att inte låta kvistarna bli för grova.

– När masurbjörkarna börjar ha stadgat sig ska de stamkvistas. Det här är avgörande för att få långa, kvistfria stammar som förbättrar kvaliteten på virket och som står emot röta. Om kvistarna är tjockare än 1–2 tum kan röta få fäste, vilket förstör virket. Kvistningstekniken är också viktig. Man ska undvika att skada barken eftersom vatten då kan tränga in och orsaka skador.

Ådahl ser till att träden kvistas varje sommar och det brukar vara ett projekt där dottern med familj också deltar.

Gallring är en annan viktig åtgärd. När Ådahls skog snart ska gallras rekommenderar Stenborg att stämpling görs förhand eftersom det kan vara svårt att identifiera vilka träd som bör tas bort.

Utmaningar och framtidsperspektiv

Att odla masurbjörk är förenat med utmaningar. Utöver skadedjur och konkurrens från gräs kräver masur långsiktig planering. Träden behöver ca 30–50 år för att växa till sig. Dessutom kan stormar orsaka skador, och även om masurbjörk inte är särskilt känslig för insektsangrepp i Österbotten, har man i Lappland haft problem med fjällbjörkmätaren. Trots dessa utmaningar ser Ådahl positivt på framtiden för sin masurskog.

– Dottern och barnbarnen har vuxit upp med odlingen och har deltagit i både plantering och skötsel. I sommar har vi planer på att plantera mer.

Masurbjörkens användning och marknad

Masurbjörk är ett exklusivt material och används till bland annat möbler, knivskaft, smycken och inredningsdetaljer. Det höga priset på masurbjörk beror på dess sällsynthet och de unika mönstren i träet. Särskilt inom finsnickeri och hantverk är masur eftertraktat.

Ådahl har inte sålt något av sitt virke ännu eftersom träden fortfarande växer, men han har låtit en lokal svarvare, Tom Ravald, skapa vackra föremål av vindfäll.

Historisk användning av masurbjörk

Masurbjörk har en lång tradition i Finland och övriga Norden. Redan på vikingatiden användes materialet till dekorativa föremål och redskap. Under 1800-talet blev masurbjörk särskilt populärt inom finsk möbeltillverkning och exklusiva snickerier. Virket användes även för gevärskolvar och lyxiga bruksföremål.

Idag betraktas masurbjörk som ett premiumträslag. Dess unika mönster och höga hållfasthet gör det fortsatt eftertraktat inom hantverk och design.

Det som började som en nyfikenhet har blivit en livslång passion och ett familjeprojekt. Masurbjörksodlingen i Terjärv är inte bara ett skogsbruk – det är ett välförvaltat arv som har en spännande framtid.

Hur ser världens bästa skogsägarkunnande ut?

Tidningen Metsälehti är den finländska skogens oberoende organ,
som ger dig skogsägandets bästa praxis och färdigheter,
de senaste nyheterna och forskningen, samt ledande experter på området.
Metsälehti Digi ingår nu också i medlemsförmånsprenumerationen (värde 142,80 €)

PRENUMERATION FÖR ETT ÅR, 23 NUMMER

95 €

OBS! Du kan dra av abonnemangsavgiften i skogsbeskattningen

Norm. 170 €, din förmån 72 €

BESTÄLL I DAG:
edutjasenelle.fi eller 09 315 49 840
Berätta att du gör en MHY-medlemsförmånsbeställning, när du ringer.

Metsälehti
Polku omaan metsään

MT TIDNING + DIGI
MEDLEMSFÖRMÅN
70 € /3mån
Den första perioden av en fortlöpande prenumeration (Norm. 91,50 €)

MT DIGI
MEDLEMSFÖRMÅN
40 € /3mån
Den första perioden av en fortlöpande prenumeration (Norm. 56,70 €)

Den bästa informationskällan för skogsägare och landsbygdsföretagare.

Tillförlitlig och aktuell information i tryckt form tre gånger i veckan. I appen och på webben varje dag på **MT.FI**. Bilagorna MT Metsä, Kantri och MT Suomalainen Maaseutu finns också som e-tidningar.

Beställ på nätet!
MT.FI/mhyjasen
eller med QR-kod.

Erbjudandet gäller till och med 20.12.2025.

MAASEUDUN TULEVAISUUS
KOSKETTAA SINUAKIN

KRYSSA MED SkogsÄgaren

Namn:_____

Adress:_____

Telefonnummer:_____ E-post:_____

Lös skogsvårdsföreningens kryss, gjort av Pontus Liedberg. Bland alla som lämnat in den rätta lösningen senast den 1.6.2025, dras en vinnare. Skicka ifyllt kryss till: Skogsvårdsföreningen, PB 186, 65101 VASA.

Vinnare för rätt krysslösning i SkogsÄgaren 4-2024 blev Helena Sved i Pörtom . Gratulationer till dig, vinsten har levererats med posten. Krysslösningen finns på hemsidan: www.svf.fi

										MYCKET I TALL-SKOG	FALKEN-SWÄRDS VI SÅG PÅ TV	TENN, STAN-NIOL		TYSK STAD, KORTEN / HADE FÄLTSKÄRN NÅGOT ATT			SÄL-UNGE	FILM-BUL-LOCK
	DELA													FORDON / SKICKAR SMS				
	BACK-DEL											KLADDA / LAGUS PÅ RADIO						SÅDAN LADD-AS MED
	POE-TEN SIV										IBSENS GYNT					NEPTU-NIUM / PEKAN		
	ÖSA UPP			JAKOBS SON							BLIR KRYSS-LÖS-NINGAR							
	SKJUTS LER-DUVA												IRRI-TERAT / KOM I TID					
	BLIR DET SOM SKER										TORK-AR SÄD	VELAR OM-KRING						
	SPRIT FRÅN ASIEN									KAN VARA VILDA	SNÄLLA OCH SÖTA					ÄR FIN-LAND MED I	OBUN-DEN	
	GÖR DET BILLIGT													LITET HOPP	GAM-MAL ÖVER-DEL	A I KAJ		
GE HÄST NÅGOT PÅ HOV	DEN DJUPA GRÖN-SKAN		DRYCK	KARTONG / DÖRR				MÅNGA LIKA I SKOG-EN	TAR CHEFEN / TYSK STAD	FÖRE GÄSTER								LER-VÄLL-ING
LÅTA AN-STRÄNGT						DJUR-FÅNG-ARE		LARV, SMART FEL-VÄND					MORSK / KLAGA HÖGT					
GRUND-ÄMNE				SMÅ TRÄD / DANSA HÖGT								STINKY I MUMIN-DALEN					11/4	
			HÄLSO-HEM / BOA				TAURO / ÄR JYCKEN					DOM OCH EKSEM						
TOGS TILL FÄBOD	SJUK-DOM FÖRR				KVAR PÅ ÖN / SNÄVA											GYLLEN-HAMMAR / BLÄNKA		
ÖKEN-SKEPP	RÖRA SIG RUNT								VANLIG INSEKT		Pite 2025	MÅNG-EN RÖR SIG I HUVUD	STAD I INDIEN					
MEDEL-VÄG										KUFISK OCH INTE JÄMN	DRYCK-ER		SKAL MAN ÄTER					LYNN SOM SJÖNG
HALV-GRÄS			OVAN / TYSK ARTIKEL			DJUR-GRUPP-EN	CARLS-RO	SIGNAL-HORN / HETER EN MAN						TON	KYRO			
UNDER TIDEN						BIBEL-DEL								SPÖKE				
				ANTI-LOP				VÅR-LIGA KNOP-PAR										
DELAS HÅRET VID		EXPERT PÅ LANDET												ASK-UNGEN				

Prenumerera på förnyade

Skogs-bruket

6 nr/år
52 sid/nr
+ e-tidning

I Skogsbruket, som är Finlands enda obundna svenskspråkiga magasin för privatskogsbruket, hittar du allt om skogliga fenomen, skogsskötsel, teknik, virkesmarknaden, intressanta personintervjuer och mycket mer.

PRIS:
Finland: 80 euro/år (inkl. moms 10%)
Åland: 73 euro (moms 0%)

PRENUMERA SÅ HÄR:
- Sänd e-post till skogsbruket@atex.com eller
- Ring 03 4246 5396 eller
- Fyll i formuläret på www.skogsbruket.fi

Alla detaljer hittar du på
www.skogsbruket.fi

FÖRSÄLJNING OCH SERVICE

STIGA VIKING Ariens AKU släpvagnar

Magnesiumram, lång serviceintervall, utmärkt vibrationsdämpning och accleration gör dessa Stihl C-M till dina drömsågar!

STIHL

STIHL MS 201 C-M
• Vikt 4,0 kg / 1,8 kw
699,-

M-TRONIC styrsystem
Ingen shoke och inga justeringar

STIHL MSA 70.0 C-B Batteridriven såg
• Brukstid ca 35 min (AK30)
370,- inkl. batteri och laddare

STIHL MS 261 C-M
• 50 cm³, 3 kW, 4,9 kg
840,-

STIHL FS 490 C-E MK 2,4 kW röjsåg
• 51,6 cm
• begr. antal
999,-

STIHL MS 231
• 42 cm³, 3 kW/2,7 hk, 4,8 kg
399,-

Priser inkl. moms 25,5%.

Service av Lantbruks- och entreprenad-maskiner, reservdelar, till behör, oljor m.m.

Auktoriserad Valtra, Fendt, Sampo Rosenlew, Huddig och Lännen -service

VALTRA SAMPO ROSENLEW FENDT HUDDIG Lännen

MASKINSERVICE • KONEHUOLTO
MARANDER
Cirkelvägen 15, 65100 **Vasa**. Tel. 318 2950, 0500 364 688
www.marander.fi • e-post: *marander@maskin.netikka.fi*
Snabb och pålitlig service!

Mellanå Plant

Ab Mellanå Plant Oy är ett privatägt bolag, som odlar och marknadsför skogsplantor. Plantskolan, som är belägen i Kristinestad, hör till de största i Finland.

www.mellanaplant.fi

Ab Agro-Ytmek Oy

Tel. 0500 294 158 • henrik@agroytmek.fi • www.agroytmek.fi

Skogskranar och vedmaskiner från oss!

Även begangnade i lager.

Malax Thomas Backman • Tel. 0400 230 975
Vörå Tommy Antill • Tel. 044 346 9521

Ab K-Lantbrukscentralen Vörå Oy
Vörå Larvvägen 53 • Tel. 06 384 3400
må-fr 7-17, lö 9-14
Övermalax Malaxvägen 525 • Tel. 0400 230 975
må-fr 8.30-17

Lantmännen Agro